

౫౩౦౧

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 26-వ తేది సోమవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ ద్వితీయ ౨.

No. 250
సంచిక ౨౫౦

అమృతాంజనము

1925

క్యాలండరు

1925

“మహాత్మా గాంధీ” “రాధాకృష్ణ”

3 అందమైన రంగులతో ముద్రింపబడి, ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది.

ముఖ్యముగ గమనింపుడు:—

31-1-1925 తేదివరకు ధరలయందు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

100 కి రూ 10-8-0,

ఆలస్యము ఆశాభంగమగును.

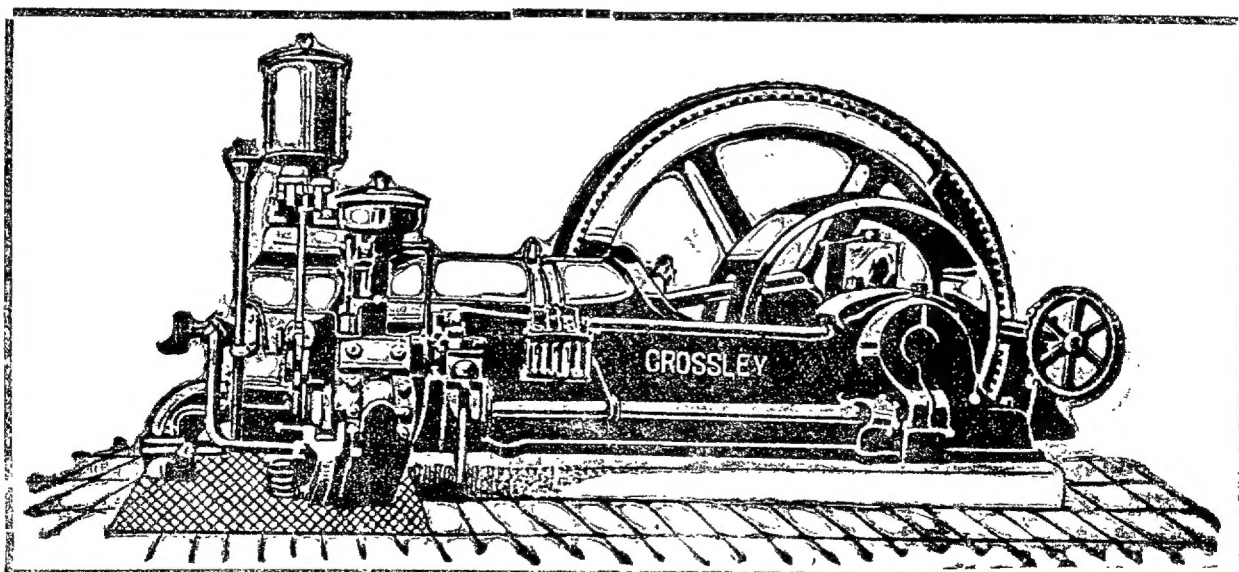
1000 కి రూ 90.

తక్షణమే మీ ఆర్డరును నాలుగవవంతు అడ్వాన్సుతో పంపుకొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, నెం 7 తంబుశెట్టివీధి, నుద్దాను.

క్రాస్సిగాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
సౌకర్యము, ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సం
వత్సరములు అను
భవము గలదు.

నూతన ఏ.
రింగు శాస్త్రము
నందు తేలిక
సంకారము న
యొక ప్రక్రియ
మూలము మి.ద
! గు వా ౨, ౩

543

అనుభవము & క్రాస్సిగాను సవనరములేదు. మిక్కిలి సరవమైన క్రూడాయిల్ నూనెను ఎంజనుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజినీర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్సిబ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నేటి రాత్రి

ప్రధానమైన వాటి అన్నిటిలోను ఉత్తమమైనది
గొప్ప ఉత్సాహ సమయము, సూపర్ - కలార్ నల్ యూనివర్సల్ వారిచే
తయారుచేయబడిన వాటిని మద్రాసులో ప్రదర్శించుట ఇదియే ప్రథమ పర్యాయము

ది హాంచీబాక్ ఆఫ్ నోటీడేమ్

(విక్టర్ హూగోను ఇమ్మర్టల్ క్లాసిక్)

విత్ లాన్ చాని
3091 సుప్రసిద్ధమైన దేదీప్యమైన పరిమాణము గలది
దీనిని మీరు తప్పక చూచి తీరవలెను - మద్రాసు ప్రజలందరు తప్పక ఇక్కడకి వత్తురు
నాట్య కళలము, కథా కళలము, రచనా కళలము.

హాంచీబాక్ నందున్న
వెల్లింగ్టన్ సినిమాయందు
అత్యద్భుతముగా 24-1-25 తేది శనివారమునుండి, 30-1-25 తేది శుక్రవారమువరకు
ప్రదర్శించబడును.

ఈసోమము గాంధీ వూజానిధికి చేరును

మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తెలుగున వ్రాయబడినది)

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హాంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది.
ప్రతి యొక్క వ్యక్తి ఒక కాపీ వుండితీరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట నుంచిది.
ప్రతి 1 కి రూ 0-8-0, 12 కి రూ 4 8-0, 25 రూ 7-13-0. ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
11-0 అక్షాలు స్థాంపులు పంపిన ఒక కాపీ రిజిస్టర్డు పోస్టుముఖముగా పంపబడును.
కావలసినవారు, మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు 4 ని వ్రాయవలెను.

పురమాపీవనులు పోకరపనులు చేయునట్టి
వారెవరో బాగుగా విచారించి
1842
మొదట తెలిసికొనుడు.
బహుమానము నిచ్చుగొన్నెలు, పంచెపులటాలు ఎట్టిమాదిరిలో
నైనను ఆర్థరచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి
యిచ్చెదము సీనువెండికి నవరంబంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.
రూ. 10 ఎత్తు మొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తువరకు 1-12-0,
చొప్పునను అంతకువైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయించబడును.
(2) ఉచ్చిడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి, కంపెనీ
నగలవర్తకులు 25, చెనాబాబాయరోడ్డు, మద్రాసు

ఏడుదినములలో నారకురుపును తామరను కుదుర్చు అత్యద్భుత బౌద్ధధము

- (1) నారకురుపుతైలము మొదటిరకం బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0
 - (2) తైలముందు బుడ్డి 1 కి రూ. 1-0-0
 - (3) నారకురుపుకు లోనికిపుచ్చుకొనుటకు 15 దినముల బౌద్ధధము ధర రూ 4-0-0
 - (4) తామరతైలము బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0
 - (5) తామరకు లోనికి పుచ్చుకొనుటకు 8 దినముల బౌద్ధధము ధర రూ 2-0-0
- అన్ని బౌద్ధధములకు ప్యాకింగు తపాలఖర్చులు వేరు.
ఉపయోగించువిధము బౌద్ధధముతో పంపబడును.
ప్రక్క కాలమునండియున్న మొండిస్వాధులు సేరులో చూచి
సహజివురము.
- ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను
A. A. AYYANGAR, No. 1, Sunkuwar Street.
Triplicane, Madras.

పారాయణభగవదీత

(వచనగ్రంథము)

(కానునైజ, 103 పేజీలు, మేలుకాగితము, కిత్రాన
తైలండు. సంపుటము మధ్య గూర్చుచున్నది. వెల రూ 1-0-0.
ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ బెలుగు వచనము వీయధ్యా
యమున కాయధ్యాయము విషయలోపము లేకుండ వ్రాయఁ
బడినది. తెలి మిగులఁబ్రశస్తమయి ప్రాథమభ్యుదయగ నున్నది.
ఇది యీ వైసానివారి కుటుంబమున రెండువందలయేండ్లనుండి
పరంపరగా ననుదినము పారాయణము కావింపఁబడుచుండిన
తాళపత్ర సంపుటమునుండి ముద్రింపఁబడినట్లు లీ గ్రంథపీఠిక
యందుఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వరో తెలియరాదు. ఇట్టి
గ్రంథమును రచియించినవారిపేరు తెలియకుండుట కడు కొంచ
నీయము. ఈగ్రంథము స్త్రీలకు నైతము సుబోధముగ నుండును.
తాళపత్రముత్యకయందలి స్థావర్యములను ముద్రణమున సంస్కరించిన
శ్రీమాన్ బుక్కపట్టణము రామానుజయ్యగారి పరిశ్రమము పేర్కొనఁదగినది. ఇది మదరాసు బార్నికా వరదా
ముత్తయ్యకపిఠి నెం 74 రున గల నగలవర్తకులు వైసాని
కృష్ణయ్యనెట్టి అండుపన్నుపాకిడఁ క్రయమునకు లభించును.

శ్రీ జగద్గురు మధ్వాచార్యస్వాముల వారి ఆరాధన

శ్రీమదాది మధ్వాచార్యఆనంద
తీర్థభగవత్పాదులు
ద్వైతసిద్ధాంత స్థాపనాచార్యులవారగు శ్రీమదాంధ్ర
తీర్థులవారి పూర్వారాధనమును శీఘ్రవేగమున మొదటి లేదీని
గూడలూరు (కడలూరు)లో పురుషాలెములో శ్రీరాజగో
పాలస్వామి దేవాలయమున జరుపుటకు గూడలూరుమధ్యవర్ధ
వారు నిశ్చయించిరి. ఆరాధనకు శ్రీలక్ష్మీప్రజ్ఞాపూర్ణ తీర్థ
శ్రీపాద స్వాములవారుగూడ వచ్చెదరని యొకయువాసిరి.

ఆర్థిక విచారణ సంఘము

వెంటనే విచారణ ప్రారంభించ నున్నది
అలహాబాదు, జనవరి 24:— మొన్ననియమింపబడిన
ఆర్థికవిచారణసంఘము వెంటనే విచారణ ప్రారంభించు న్నదని
చెలియచున్నది.
ఆర్థికసంఘసభ్యుడును కార్యదర్శియైన బర్నేట్టుహార్డు
మం. యస్. సి. గారు వానావిభాగమున సభ్యులగుటకు
న్నాడు. అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయముందు ఆర్థికవాణిజ్యశాఖ
ల పండితుడుగను గూడగలను. వీరు మూడుకళాశాల పండితు
గారు. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబుస్థానికసంఘములు

అలహాబాదు, జనవరి 23—1923-24 సంవత్సరములలో
స్థానికసంఘపరిపాలనమును గూర్చిన లెక్కలతనిఖీ (రకాతె,
విద్యాకాళామంత్రిగారి కిరీతీర్మానము దిట్లు సూచించి
పంజాబు ప్రభుత్వమువారు స్థానికసంఘము లార్థికవిష
యమున బాగుగ లేవనియు, గావునవాసంస్థలెక్కుడుబాగురూ
కతఁ జూపవలయుననియు, సూచించిరి. స్థానికపాలకు లెట్టిలో
టులను లేకుండ (జూడవలయును. ప్రభుత్వమువారి స్థానికపా
లనాచట్టములోని 1911 సంవత్సరపు 50వ నియమమునకు,
1883 లోని జిల్లాబోర్డుచట్టములోని 59వ నియమమునకు,
స్థానికపాలకుల దృష్టిపొందుదుమోక్షవలయునని సూచించి
గానినటల సంఘమునందలి భవనముననుగాని దుర్వయము
నకు గాని సంఘసభ్యులఁ బలుకు బాధ్యులగుదును. అట్లు నష్ట
మును సభ్యులచే భరితేయింపబడినట్లును. కావున నికముం
దిట్టి దుర్వయములు గాని, మాబరా ఖర్చులుగాని జరిగినయె
డల బాగుగయులను కఠినముగా నుండులో బెట్టివాసి యుం
డును. ఈసంఘములను నడపుటలో ప్రభుత్వమువారి రధికార
రూపకమును బోక్యము గలిగించుకొనుటలేదు కాన, కానన
మూలకముగా పన్ను నిచ్చువారి స్వాతంత్ర్యములను రక్షింపవల
సిన బాధ్యత యున్నది. ప్రభుత్వమువారి స్థానికస్వపరిపాల
నాంగమున కాపలఁపను పరిశీలించుటకు ప్రత్యేకముగ నియమిం
పఁబడినవారిచేయు లేదు. కావున ముఖము జిల్లాలోని య
ధికారులే మామమండలయ్యెను. కాననసభగూడ నిట్టి యధి
కారము జిల్లాలోని వారికుండవలెనని యూహించినది. ఇట్టి
దాంగ్లదేశీయునందున్న యొరికిడికంటె చాలతక్కువయని గమ
నింపవలసియున్నది. తప్పకజేసి వాటినుండియే స్వపరిపాలనా
పద్ధతులను నేర్చుకొనుటకు వీలగునని చెప్పుదురుగాని యిట్టి పార
బాటులు సవరింపబడక పోయినయెడల నేర్పదగినపాఠములకంటె
నష్ట మెక్కుడువాటిల్ల లరని సూచించిరి.

వల్లెసంఘమువారి రిపోర్టు

బొంబాయి, జనవరి 23—దేశీయుల పేర్కొండ స్థావర
ప్రోక్టర్ సంఘము తరపున నధ్యక్షుండగు ప్రాఫ్ గారు యాత్ర
సంఘమువారు స్థావరయొక్కే విషయమై చేసినసూచన లిగి
రింపజాలమని ప్రభుత్వమునకు చెలియజేసిరి. ఈ పంధర్పమున
న్యాయార్థులలో నిట్టిసంఘమున కధ్యక్షుండగు సిమ్స్యగారు
తమయొద్దేక్ష్యములనే బలపర్చుచు వ్రాసినతేఖను ప్రావ గారు
ఉదహరించిరి.
ఈసందర్భమున అడ్వకేటు జనరలుగారు చూపినయభి
ప్రాయమును గమనించుటకు గోరిరి.
రాష్ట్రప్రధానన్యాయాధిపతి (మాజిస్ట్రేటు)గా నుండిన
ప్రాంతాధిపతిగారు, పనినుండి విరమించుటకు ముందుగా
నెలవుదీసికొనిరి. వీరు వెంటనే న్యాయవాదియై యందుఁ
బ్రవేశించిపనిజేసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారి రంగించిరి.
బొంబాయి ప్రధానన్యాయాలయమువారు, అడ్వకేటుగా జేర్చి
కొనిరి

మీ వోట్లు నా కి య్యండి

ఎన్నికదారులకు

స్టేటుకౌన్సిలులో ఖాళీస్థానమునకు నేను అభ్యర్థిగా నిలబడితి నని మీకు యిదివరకే విశదపరచుకొన్నాను. ఈ ఎన్నికలలో నేను పోటీగా నిలబడుటకు, ఇదివర కాకౌన్సిలులో నున్న జాతీయవాదుల కూతగా నుండి, వారినంఖ్యలో నింకొక్క జాతీయవాది చేసినను మంచిదేగాదా యని యాహించుటయే, కారణము. అనేక రాజకీయసంస్థలందు బాధ్యతగల స్థానముల నాక్రమించుచు 25 సంవత్సరముల క్రిందయు నేను కాంగ్రెసువాదిగా నున్నాను. కొన్నిసంవత్సరములు కృష్ణాజిల్లాసంఘముతరపున నేను కృష్ణాపత్రికాసంపాదకుడుగా నుంటిని. అఖిలభారత జాతీయోపసంఘమునందును, స్వరాజ్యపక్ష సాధారణసంఘమునందును నేనొకసభ్యుడను. ఆంధ్రస్వరాజ్యపక్షమునకు నేనధ్యక్షుడను. స్వరాజ్యపక్షమువారి ఆశయములందు నాకు నమ్మకముకలదని వెల్లడించునపుడు నేను ప్రత్యేకముగా ముందుచేయబోవు కార్యక్రమమును వివరింప నవసరములేదు. జాతి మత స్నేహభావాభివృద్ధికి, హిందూసంఘసంబంధ మగు విషయములందు, ప్రత్యేకముగా, రాష్ట్రాదాయమును తగ్గించుట మొదలగు రాష్ట్రీయవిషయములందు, నేను పదిమంది విద్యార్థికులు సెబానసరీతిగా వ్యవహరించగలను.

కాంగ్రెసుగాక మిగతా రాజకీయ, సాంఘికసంస్థలతో నాకు అత్యంతసంబంధము గలదు. అందులో రెంటిపేర్లుమాత్రము తెల్పదను. ఒకటి మదరాసు మహాజనసభ, రెండవది మదరాసు హిందూ మహాసభ. మొదటిదానికి నే నుపాధ్యక్షుడను. రెండవదానికి సాధారణకార్యదర్శిని.

రాజకీయవిషయములందే గాక మిగతా విషయములందు గూడ నేను మిక్కిలి పాటుపడుచున్నాను. సహకారోద్యమములో, మదరాసు నగరము లో కెల్ల ముఖ్యములైన మదరాసు సెంట్రల్ అర్బన్ బాంక్ డైరెక్టర్లు కుపాధ్యక్షుడుగా నుండియు, తిరువళి క్కేణి అర్బన్ కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్సుకు డైరెక్టరుగాను, లీగల్ ఎడ్యుకేషన్ గాను ఉండి కృషి నల్లుచున్నాను. సెనేటులోను, ఎకడమిక్ కౌన్సిలులోను సభ్యుడనుగా నుండి ఎకడమిక్ కౌన్సిలువారు విచారణార్థము నియమించు సంఘములందుగూడ సభ్యుడనై, పరిశోధన, దేశీయభాషలు, మొదలగు విషయముల శ్రద్ధదీసికొనుచు ఉన్నతవిద్యాభివృద్ధికి విశ్వవిద్యాలయమువారికి తోడ్పడుచు పాటుపడుచున్నాను. “దేశభాషలందు విద్య తప్పక చెప్పవలెను” అను విషయమున నేను ప్రత్యేకముగా పోచుచున్నాను. మదరాసు ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘమునకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విద్యార్థిసమావేశ సాంఘికసంఘమునకు నేనధ్యక్షుడుగా నుండి గ్రామపునర్నిర్మాణసంఘముల నేర్పాటుచేయుచు విషయమున నామిత్రులగు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారిని సలహా సనుసరించి పనిచేయుచున్నాను. ఇట్లే అనేకవిషయములందు తాపాముతో చేతనేవ చేయుచున్నాను.

మీరు నన్ను విశ్వసించి కౌన్సిలుసభ్యునిగా నెన్నుకొందురేని నాశక్తివంశన లేక మీతరపున పోరాడుచు మీరు నాకు చేసినసాయమునకు తగినవా డనిపించుకొన ప్రయత్నించెదను.

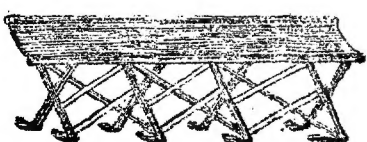
ఇట్లు మీ విశ్వాసపాత్రుడు

వేమవరపు రామదాసు

అహమదాబాదు మునిసిపాలిటీ

“రాజ్యపరినిధికి సన్మానపత్రమును సమర్పించ గూడదను తీర్మానము నామోదించినందుల కీసభవారు కలకత్తా కార్పొరేషనువారి నభినందించుచున్నారు.” అను తీర్మానము అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘసభలో 24వ తేదీ సాయంత్రము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను. దీనికి ప్రతికూలముగా నుండదగిన నిమిత్తసభ్యులు మున్నగువారు చేరొక విషయములో భిన్నాభిప్రాయాలై అదివరకే సభనుండి వెడలిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

స్వదేశికాంపు ఫర్నిచరు

- (1) కాంపు ఈజ్ చేర్ 1 వ రకం రూ. 8. 2 వ రకం రూ. 7.
 - (2) మడత కాంపుకాటు 1 వ రకం రూ. 15, 2 వ రకం రూ. 18.
 - (3) ఎక్కు కాన్ నానుచేర్ రూ. 4,
 - (4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రూ. 3.8.0, 2 వ రకం రూ. 8. క్యాబులగు, యితర వివరములకు వ్రాసిన పంపబడును.
- పి. జ్యోరాస్వామినాయుడు అండ్ సన్సు
నర్సరావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

ప్రతాపచంద్ర గుహారాయగారు

నిన్న కలకత్తానగరమున అరెస్టుచేసిరి స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన ప్రతాపచంద్రగూహారాయ గారు యీ మధ్యనొసగిన ఉపన్యాసము రాజ్యద్రోహకరమని 124 ఏకక్షను క్రింద నిన్న 25 వ తేదీని కలకత్తానగరమున రాయగారిని అరెస్టుచేసిరి. చారుమినాథు మానవప్రభుత్వముగ రాయగారికి ఆరు నెలలు నిడివెను నేయగా ఆయన కలకత్తా నైకోర్టులో ఆపీలుచేసెను. ఆపీలు విచారణ యింకను చుగియులేదు. (ఆ. ప్రె.)

గండికోట వనము

గృహప్రవేశ మహోత్సవము

విజయవాడ, జనవరి 28:— విజయవాడయందలి కమ్మ విద్యార్థుల వసతిగృహమున గండికోటభవనముయొక్క గృహప్రవేశమహోత్సవము వైదికసాంప్రదాయానుకరణముగ యీ నెల 29-వ తేదీ యందు ఉదయం 5 గంటలకు జరుపబడును. మిత్రులు, వాతలు, ప్రోత్సాహకులు తత్సభ్యముహూర్తమునకు వచ్చేయప్రార్థితులు.

కోవిలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరి,
అధ్యక్షుడు.
చెలసాని వీరభద్రయ్య
కార్యదర్శి.

దక్షిణయిండియాలోని రైల్వే

కంపెనీల యాదాయము

సోత్ యిండియా రైల్వే కంపెనీవారి

యాదాయము

కోయంబత్తూరు, జనవరి 28:— యస్. వి. రైల్వే కంపెనీ వారి, తనిఖీచేయబడిన యాదాయవ్యవస్థాపక రియారుకాబడినది. అందుండి యాక్రందింపంఖ్యలు గ్రహించబడినవి.

1923 వ సంవత్సరము ఏప్రిలు 1వ తేదీ మొదలు సెప్టెంబరు 30వ తేదీవఱకు రైలుమీద ప్రయాణీకులు 24,340,786 మంది. వారివలనరాబడి మొత్తము రు.15,58,81,800 లు. 1924 సంవత్సరమున యానెలలలోనే ప్రయాణీకులు 22,754,772 మంది. వారి వలన యాదాయము మొత్తము రు. 14,663,742 లు. 1923 వ సంవత్సరమున 84,072,206 మణుగుల సామాను రైలులో నెగుమతిచేసినందులకు రు. 11,414,706 లు రాబడివచ్చినది. 1924 వ సంవత్సరమున 86,798,965 మణుగుల యెగుమతికి రు. 11,186,424 లు రాబడివచ్చినది. రైల్వే సామానులు వృక్షాల యెగుమతితో గలపి 1923 వ సంవత్సరమున రు. 29,015,680 లు వచ్చినవి. అవమాసములందు, 1924 వ సంవత్సరమున మొత్తమురాబడి రు. 27,649,090 లు.

1924 యొక్క యర్ధసంవత్సరమున 1923లో యర్ధసంవత్సరముకంటె 1,486,14 గురు ప్రయాణీకులు తక్కువగా నగుపడుచున్నది. దీనివలన యాదాయములో రు. 1,366,590 లు తక్కువయ్యుచున్నది. దీనికి రైల్వే లోకో మోటర్ యొక్క పమ్మెయూ, జూలై యాగస్టు లందలి వజరులను కారణములై యున్నవి.

మదరాసు నదరన్ మహారాటా రైల్వే

కంపెనీవారి యాదాయము

1923 వ సెప్టెంబరు 30 వ తేదీతో సంవత్సరమున వత్సరమునకు 11,05,31,626 గురు ప్రయాణీకులవలన రు. 8,946,948 వచ్చినవి. అదేమాసములగు 1923 వ యర్ధసంవత్సరమునకు 10,685,412 గురు ప్రయాణీకులవలన రు. 8,829,048.9-7 లు వచ్చివి. సామానుల యెగుమతి:లగు 1923 వ యర్ధసంవత్సరములో 44,665,112 మణుగులకు రు. 11,879,387.4-0 లు వచ్చినవి. 1924 వ సంవత్సరమున నా యర్ధసంవత్సరములోనే 46,549,766 మణుగులకు రు. 12,24,447-5-4 లు వచ్చినవి. ఇతరవిషయాలగు నాదాయము 1923 వ యర్ధసంవత్సరమున రు. 528,922.18-0 న్ను 1924 వ యర్ధసంవత్సరమునకు రు. 391,655.9-11 లున్న వచ్చినవి.

ఈ రైల్వేవారి మీటరుగాజ్ (బందరు, గుంటూరు మొదలగు రైలుమార్గములు) మీద, 1923 వ సంవత్సరము ఏప్రిలు 1 మొదలు సెప్టెంబరు 30 తేదీ వఱకు, ప్రయాణీకులు 6,813,581 మందికి రు. 5,442,402.9-0 లు రాబడివచ్చినది. 1924 వ సంవత్సరమున నా యర్ధసంవత్సరమునకే, యాలై నమీద 6,991,865 మంది ప్రయాణీకులవలన రు. 5,504,048-5-5 లు వచ్చినవి.

ఈమార్గమున 1923 వ యర్ధసంవత్సరమున 26,652,775 మణుగుల యెగుమతికి రు. 7,041,815-15-0 లు వచ్చినవి. 1924 వ సంవత్సరమున నదే యర్ధసంవత్సరమునకు 28,832,474 మణుగులకు రు. 8,151,812.6-5 లు వచ్చినవి.

ఈమార్గమున నితరవిధములగు రాబడి 1923 వ యర్ధసంవత్సరమున రు. 183,626.14-3 లున్న, 1924 వ యదేమధ్యసంవత్సరమునకు రు. 176,075.1-10 లున్న వచ్చినది.

మదరాసునదరను మహారాటా రైల్వే కంపెనీవారికి 1923 వ సంవత్సరము యేప్రిలు 1 తేదీ మొదలు సెప్టెంబరు 30 వఱకు రు. 84,051,228.15-6 లు మొత్తము రాబడివచ్చెను. 1924 వ యర్ధసంవత్సరమునకు రు. 86,296,431.6-6 లు మొత్తము రాబడివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

మధుర మునిసిపాలిటీ

పైకిలు అర్రీలకు కాకే భిక్షు దుస్తులు

“వెయ్యిరూపు, హెల్మఫీసరు, రివియూ అఫీసరు, ఇంజనీరుల వస్త్రులను నలుగురుపైకిలు ఆర్డర్లీలకును కాకే భిక్షు దుస్తులనియ్యవలెను.” అనుతీర్మానము మ్యునిసిపలుసంఘసభలో ఆమోదించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మాలానా

నాజరతు మోహనీగారు

ఫిరేంగీ నెల మొదటి తేదీన మోహనీగారు నాజరతు మోహనీగారు అహమదాబాదు వద్దను. (ఆ. ప్రె.)

అల్లినానాపక్ష

నాయకుల సభ

ఉపసంఘము నేర్పరచుట

24 న తేది సోమవారము మరలసభ జరిగినది.

జిన్నాగారు

"అల్లినానాపక్షము ప్రయత్నముగా ఆహ్వానింపబడెను. సభ్యుల ప్రతిపాదనలను పూర్తిగా నేర్పరచుటకై మొదటియందు...

లాలా లజపతిరాయగారు

"స్వరాజ్యమును బడయుటయేగాక దానిని నిజపుకొన వలసిన బాధ్యతగూడ మనపైననే నున్నది. కాన జాతీయత రూపు...

జాట్ల బిసెటుగారు

"చేతనముల పరిపాలనను సాగుచున్నంతకాలము వారు భిక్షువులములను విరోధములను పెంచుటకే ప్రయత్నించుచు...

మాలానా మోతాలీగారు

"మత సంబంధమును ప్రాతినిధ్యాంశపరిమితిని నిర్ణయించుటలో...

సత్యమూర్తిగారు

"దొరతనమువారు స్వరాజ్య విధానమును తిరస్కరించి సహజమునందలి పక్షములవారును కలిసి చేయదగిన రాజకీయ...

మంగళసింగుగారు

"రాజకీయములందు కాశ్యోతముగ అధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానములను...

పండిత మోతాలీలు నెహ్రూగారు

"మొదట హిందూమతమునకు ప్రతి వ్యతిరేకముగాని స్వరాజ్యవిధానమునకు...

40 మంది ఉపసంఘసభ్యులుగానుండవలెను

"40 మంది ఉపసంఘసభ్యులుగా నుండవలెను. వారు ఫిబ్రవరి 15 వ తేదిలోగా మతిపట్టుమును స్వరాజ్యవిధానమును గూర్చి...

మార్చి నెల మొదటివారము మరల జనరలుకొన్నింటిని...

జేతము జరుగును. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

కరంసీక మిటి

పురుషోత్త మదాసుగారి వ్యవంగము

డెల్హి, జనవరి 28:— వెంకటపతిరాజుగారి తీర్మానమును పురుషోత్తమదాసు కాకురుదాసుగారు బలపరచుచు...

సర్ బెనీలు బ్లెక్టుగారు తాము చేసిన ప్రసంగము, వర్తమానమున...

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు, బ్లెక్టుగారికి గృహభివృద్ధి పిమ్మట...

తమ ఆభిప్రాయముననుగుణముగా వోటుయిచ్చునట్టి సభ్యులగుట...

కమిటీ గావలయునని రాజుగారు గోరుటలేదు. ఆట్టి కమిటీలు...

కమిటీ కమిటీలు యేర్పాటు చేసి గూఢపాతము నేర్పటచే రాజుగారు ఆట్టి కమిటీగావలయునని కోరి...

యొండవచ్చును. భారతీయుల అక్కరలు బాగుగ జాగ్రత్త దీసికొనబడె...

గాని రోడ్డుగారు దెబ్బనట్టి కమిటీ గావలయునని గోరుటలేదు. మిటిని...

సమస్య, కమిటీ యెంత త్వరితముగ నియమించబడిన అంతభల ప్రదముగ...

ముఖము అనుమానములను వాణిజ్యపు బజారులందు వ్యాపించును ప్రభుత్వము...

బాధ్యత అధికారులపై మోపుటసంజపముగాదు. నిదానించి పరికించు...

విధానమును ఆచరింపించుట యే ప్రస్తుతము కావలసిన విషయమైయున్నది...

పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు దీర్ఘపన్యాసమును గావించిరి. నియమించునట్లు కమిటీ పరిక్ష చేయవలసిన...

విషయములను గురించియు, సర్ శివస్వామిగారి సవరణతో పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు యేకీభవించిరి. అనధికారులు...

అధిక సంఖ్యాకులగు కమిటీసభ్యులుగ నుండుటకును విచారణ పరిమితి విధియును జేయబడుటకును ప్రభుత్వముంగీకరించుచో...

రాజుగారు భారతీయుడే కమిటీ అధ్యక్షుడుగ నుండవలయునని పట్టుబట్టరు. ఇట్టిరీతి సాయంత్రము 5.15 గంటలకు...

చర్చ తీరిగి యావించయమై జరుపబడును. (అ. ప్రె.)

బీజే బండ్:— నీరైపోయిన పిర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి జేరినది. స్వప్నమందు గాని మూర్తముతోగాని పిర్యముస్థితిమగుచున్న యడల తక్షణం నిలిపివేయవలెను...

ఆర్య వైద్యాశ్రమం, 18, బైరామిశంకర్విధి, మద్రాసు.

పారిశ్రామిక సమస్య

పూర్వము కార్మికమంత్రియగు సర్ మాంటాగు బాల్ఫోగారి యుపన్యాసము

కలకత్తా, జనవరి 28:— కలకత్తాలో పార్లమెంటునందు దివివలన కార్మికమంత్రి పదవినలంకరించిన సర్ మాంటాగు బాల్ఫోగారు పారిశ్రామిక సమస్య గూర్చి మాట్లాడిరి. ప్రాక్టీసియసు లందివిషయమున చాలభేదములు గలవు. ప్రాక్టీసియసులందరిని చాలవలన వ్యవసాయదారులు, పశ్చిమదేశములందు పూర్తిగా పారిశ్రామికములు. అమెరికాదేశముందలి పారిశ్రామికపద్ధతి కొంకను చాలమార్పులు జేయవలసియున్నవి. వారింకను గృహనిర్మాణము మొదలగు విషయసమస్యల నెదుర్కొనవలసి యున్నది. ఆంగ్లదేశమున పనివారల యభివృద్ధి కాసనములమున కొందురు. వారికి రెండుసంఘము లున్నవి. ఇండిస్ట్రియల్ సంఘము, క్రేట్టసంఘము. ఒకటి యారితేరినపనివారలకు, మరొకటి వస్త్రములకాదును, రెండవదియంతగా చేతగానివారలవిషయ మాలోచించును. ప్రస్తుతమున్న పారిశ్రామికాభివృద్ధి కెవరైన సంతోషించుచున్నారా? జర్మనీవారు 800 మంది సభ్యులగు లాండ్రామికసంఘమున్నది. అందు 150 మంది పనివారలు మిగతవారు కూలివారలు. అమెరికాయందు కర్మాగారసంఘము గూడ నున్నది. శెండరకములగు పనియందు నియమించబడుచున్నారు. కొందరు విధిత్రముగ కూలినిత్తురు. మరొకొందరు పనిని బట్టి కూలినిత్తురు. ఆంగ్లదేశమున పనిలేక పోవుట యనునది చాలవరకు తగ్గుచున్నది. కాని నేడు ప్రపంచమంతయును దానికై యలోచించుచున్నది. ఈదేశమున నిట్టి వనేకములుగలవు. వ్యవసాయమునభివృద్ధి జేయవలసియున్నది. హిందూదేశము పరిశ్రమభివృద్ధికై పాటుబడునడల, పశ్చిమదేశములు నేయు పారిశ్రామికమున జేయదనునట్లుక మెక్కడనున్నదనియు చెప్పిరి. తమ యుపన్యాసమును ముగించుచు ప్రధానామాత్యుడు జెప్పిన. విశ్వాసము ఆత, ప్రేమ, పరిశ్రమ యనువాటిని మనస్సునం దుంచుకొనుడని హెచ్చరించెను. పిమ్మట సభ్యులనేమిలు చర్చయందు పాల్గొనిరి. వారికందరకు బాల్ఫోగారు సమాధానమిచ్చిరి జర్మనీవారి పారిశ్రామిక సంఘము డెక్కడు విశ్వాసము లేదనియు జెప్పిరి.

వరదారామమూర్తి కాలండరు:— రాజమహేంద్ర వరములో అల్పావధిసము బొత్తముల ఫ్లావోరి యజమానియగు శ్రీయంత రామమూర్తిగారు పంపిన కాలండరు నందుకొంటిమి. నెల కొకకాగితమున్నది. వారములపేర్లు పండుగల పేర్లును పర్వముల పేర్లును తెలుగుననున్నవి. వారముల నెలలపేరు ఆంగ్లభాషలో గూడనున్నవి. కాలండరు పెద్దపైజనియే చెప్పవచ్చును.

Madras-Races 1924-25. చెన్నపురి గుర్రపు వందెములు 1924-1925

ఈదిగున తెలువబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును 1925 సం॥రం. జనవరి నెల 81 1925 సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 7, 14. ఎల్క్విక్ టోటాలిజేటరు, బుక్కు-మేకర్లు ప్రవేశకట్టుము:- మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ. 5. స్త్రీలు రూ. 3. రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0.8-0. బీచ్, పార్కు, ఎగ్జోరు మొదలగు స్థానముల నుండి స్పెషలుబండ్లు బోవును. ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు మా పెద్దనోటినులను చూడకోరెదము.

"నిజమునిపుడు గ్రహించితిని"

రాటముపై రాజగోపాలాచారిగారి విశ్వాసము

యంగుండియా పత్రికలో సి, రాజగోపాలాచారిగారి

రిట్లు ప్రాయమున్నాడు:-

అనామధేయవాడు. జూన్ 28 రేడిన ఆ. భా. కాం. పం. సభ జరిగినపుడు మహాత్ముడు సభర్షి ఆశ్రమమునందు వివిధ రాష్ట్రముల బహిష్కరణపత్రపు ప్రచారకులతో ప్రసంగించెను. బహిష్కరణపత్రమువారు స్వరాజ్యమువారికి సర్వమును ఒప్పగించి కాంగ్రెసుతో సంపర్కమునందుకొని మహాత్ముడు కూడ కాంగ్రెసును విడిచిపెట్టి వారిస్వంతకార్యక్రమమును కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము వెలుపలనుండియే కొనసాగింపవలెనని కొందరు యాచించిరి. చామాచన కంగీకరింపలేదు. మహాత్ముడుగూడ యీ అభిప్రాయము నొప్పుకొనక అట్లుజేసికొని స్వరాజ్యపత్రము వారి యెడల దౌర్జన్యముగ ప్రవర్తించినట్లుండి వారికి గొప్పనష్ట కలిగించుననెను. గానితన సిద్ధాంతములను వదులుకొనకుండ వారికి సాధ్యమైనంతవరకు సహాయముజేయుట తనకష్టమని మహాత్ముడు తెలిపెను. అప్పటినుండియు చాలముఖ్యమైనవిషయములు జరిగినవి. మహాత్ముడు కాంగ్రెసునకు కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అధ్యక్షుడయినాడు. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమునంద ధిసంఖ్యాకులు స్వరాజ్యయులుండుటచే అధికారమంతయు పోరచేతిలో నున్నది. ఒకవిధముగా నాలోచించినచో మహాత్ముడు ఏపత్తునునకు చెందడు. కాని స్వరాజ్యపత్రమువారి మూలసిద్ధాంతములలో కొన్నిటితో ఆయన ఏకీభవించును. బహిష్కరణవాదులకు స్వరాజ్యయులకు కలకత్తా ఒడంబడికతో సంధి కడరినది. ఓట్లు పుచ్చుకొనుట, పత్తుములయొక్క యొక్కవ లెక్కచలతో సంబంధములేకనే కాననభలయందు స్వరాజ్య యులు విజృంభించుటకు కాంగ్రెసు అధికారము సంగినది. ఈ ఒడంబడిక మూలముననే స్వరాజ్యయులు మహాత్ముడు జెట్టిన నూలుచందాకారము పనిజేయుట కంగీకరించిరి.

ఈ యేడు కాంగ్రెసు చేయవలసిన ముఖ్యమైనపని క్రొత్తచందా ప్రకారము సభ్యులను సమకూర్చి, భాదీ ఉత్పత్తిని అమితముగా విస్తరించుటయందు కలదు. ఇట్లు చేయుటలో కాంగ్రెసువారికిగల నిర్మాణకీర్తి, పరిశ్రమయందుగల ఉత్సాహము, రాటమునందు అమితమగు విశ్వాసము, కనబడును. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గము యితర వ్యాసంగమేమియు లేక తేజలము రాటము పనియే ప్రధానముగా గలించు సంఘముగా నుండులెననియూ, కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గము నందు నూలుచందాలో నెక్కువ విశ్వాసము లేకుంటి స్వరాజ్యయులు లండరాదనియు మొదట కనబడియున్నది. స్వరాజ్యయులే కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు ముఖ్యాధికారము కలిగియుండునని ఎవరును తలచలేదు. కాని తరువాత స్వరాజ్యయులు కాంగ్రెసు వర్గమునందుండుట బలవంతముగా గాక తన స్వపక్షసహాయముచేతనే మహాత్ముడుచేసెనని వెల్లడియినది. గ్రామములందు కష్టముల మధ్య, ప్రతిబాధకములమధ్య, వెక్కిరింపు వేళాకోళములమధ్య, ఏకుబద్ధతో దూడితో కదురు ఏకుబుట్టుతో క్రమక్రమం ర్వి ప ని చేయు వ్యవస్థం ద సేవకులమై యీ నూలు చందా ను జయ ప్రథముగా కొనసాగించునని యాధారడియున్నది. కాని కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తీర్మానించినంత మాత్రమున కొనసాగు నదికాదు. మహాత్ముడినూలుచందావద్దతిని ఒప్పుకొనుట తేయుటయేగాక ఆపద్ధతిని ప్రకాంతముగ కొనసాగించుటకు తగిన చాతావరణమునుగూడ ఏర్పరిచియున్నాడు. విశ్వాసముతో ఓర్పుతో నిజముగా కష్టపడి పనిజేయువారల కిదిచాలాను. ఇటు మహాత్ముడు అటు ప్రచారకులు మాత్రమే చాలాను జిల్లాసంఘములు, రాష్ట్రసంఘములు ఆ. భా. కాం. పం. నాటిని లక్ష్య పెట్టనవసరములేదని జెప్పట నాయుద్దేశముగ గల ఆసంఘములు మార్గముజూపుటకు సహాయముజేయుటకు, సలహానిచ్చుటకు యోగించును. కీరపత్రికముపై సాధారణపరిచయండునటులు కాంగ్రెసును నిర్బంధులతో ప్రచారకులను ఉత్సాహము, కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘములందు క్రమక్రమముగా అపాముఖ్యతనుగలిగియుండును. ఇదిట్లుండ తీరదు. ఏలయున కీరపరి క్రమగాని కావలసినది. మొదలు నువయోగించుటగాదు.

మనముండున్న పనిని మనము మనలోనుంచుకొని, ఆప సమైక్యచో కాంగ్రెసు నిర్మాణము లందలి అధికారమును స్వరాజ్యయులకు వారపత్తుల ప్రకారము కొనసాగించుకొనమని యిచ్చివేయును, ఎవరికిని నష్టము కలుగనట్లుగాను ఇరువత్తుములకు సృష్టియుట కలుగ జేయునట్లుగాను, కాంతముగ, సరస్వర కై పుచ్చుకొనే పనిజేయునెడల, కార్యనిర్వాహక వర్గము నేర్పించుటయందును, నూతనపద్ధతిని విధించుటయందును మహాత్ముని తత్వము బోధపడగలదు. దేశమోక్షమునకు, గమ్యస్థానమునకు మూలాధారము రాటమేయని నమ్ము బహిష్కరణ వాద్యులు యిటులు చూడక తమపై గలభారమును ప్రార్థన పూర్వకముగా నిర్వహించుకొనుటగాక మనకు విశ్రాంతిగాని కష్టముగాని లేదు. గాటమే మన కాశ. రాటమేయనకు సంతో

మను. మనకుదేవత. మనము మేలుకొనునపుడు కాటముపై పనిజేయవలెను. నిద్రపోవునపుడు కాటము గూర్చి కలవరించవలెను. ఈతత్వము మొదట నాకు బోధపడలేదు. అందుచే మహాత్ముడు మొదలులేని త్రోవలందు కాశములేకుండ బోవుచున్నాడని నేను తలచితిని. కాని నాకేప్పుడన్నియు స్పష్టముగ కనబడుచున్నవి. నాకునలె సంతోషములతో ఓడింపబడు వారంతా యిప్పుడుదీనితత్వము తెలిసికొందురనియే నాయాశ. "వదుటకు వదుటకు వడలింపుడు" ఇది మనమంత్రము. మన గాయలి.

ఇదంతయు జూచివుడు నాకు గొన్ని పంజేమలుగలిగినవి. ఇందులో కొంత అసత్యము కలదిని రాజగోపాల తంత్రము సత్యముతోడికొనుచున్నదనియు అది సత్యాగ్రహవిషయమన ఆహవానముకలగజేయుచున్నదని తోచినది. కాని నాకన్న సత్యతత్వమును ఎక్కువగా తెలిసినవారువు మహాత్ముని తీర్మానముననే నే నాధారపడియున్నాను.

దీనిపై గాంధీగారిట్లు ప్రాయమున్నాడు:- రాజగోపాలాచారిగారు కోరకుండినే పంపిన యీ ప్రకటనను జూచుట నాకు చాలాఆనందము గలుగ జేయుచున్నది. ఆయనయొక్క విచక్షణా సామర్థ్యత యందునాకు చాలాగౌరవము గలదు. ఆయనకిన్ని సంజేహులకలిగినవని విన్నపుడు మనసు కలత చెందినది. రాటకార్యక్రమమునందు ఏమియు రాజగోపాల తంత్రముమీడియుండలేదు. సత్యమును డీకొనుటలేదు. సత్యాగ్రహమునగా కాన్సోల్లంఘనముగాదు. బాంబిహాకుండా సత్యాగ్రహమునకును, ఎప్పుడో ఒకప్పుడే కాన్సోల్లంఘనయగును; కాని నాగర్తబడి తెలిసియుండి విధేయత జూపడము కాన్సోల్లంఘనమునకు పూర్వము జరుగవలెను. కాన్సోల్లంఘనము జరుగుటకు పూర్వము బుద్ధిపూర్వకముగ విధేయతజూపుటకును కొంత ముగా నితశించుటకును చిహ్నము నటు వంటి పరిశ్రమ యందు ముందు మనము వెగ్గవలెను. అందుచేతనే కాన్సోల్లంఘనమునకు తగిన చాతావరణముగలదని ఆమోదమునకు సత్యముతో చెలగాటలాడుటకు నేను దమస్తున్నాను. అందుకనే నేను రాటముగూర్చి నొక్కి జెప్పుచున్నాను. ప్రచారకులు గురున్నాసరే స్వరాజ్యయులకు పూర్తిగా బాంబిహాకుండా కాన్సోల్లంఘన మనేపేరుతో మనము దౌర్జన్యమున ఉల్లంఘనముచేయరాదు. చారిత్రా దురంతము లింకను నామనములో కలకజేయుచున్నది. నేను బాంబిహాకుండా తేసిన తీర్మానము ఎందుకు చేసితి నాయని విచారించకుండ దానిమూలముననే దేశమునకు గొప్పసేవజేసితిని సంకల్పించుచున్నాను.

పంజాబు భాగనసభ

రాబోవు సమావేశము

లాహోరు, జనవరి 24:- ఫిబ్రవరి 20-న లేడి కనివారము నాకు పంజాబు భాగనసభ సమావేశము గానున్నది. ప్రారంభ దినముండు 1925.26 వ సంవత్సరపు ఆదాయవ్యయ బట్టికానన సభయెడట పెట్టబడును. మార్చి 9-న లేడియందు పట్టికయందంకములపై సామాన్యపు చర్చజరుపబడును. ప్రభుత్వము కోరిన ప్రధానములపై చిర్యజరిపి వోటునీయుటకు ఎనిమిది దినములు మార్చి 12, న లేడి మొదలు 28-త లేడివరకు, నిర్ణయంపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

వేవచెట్టుయొక్క

మంచిగుణములు కలిగిన టాయిలెట్ అందు బోషధ సంబంధమైన వస్తువులు

వర్గోపబృత్తి:- కార్పొరేట్ ఇతరబోషధసంబంధమైన వస్తువులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయుదు. మిక్కిలి నున్నితముగా వాననచేర్చబడినది. కి విశ్లేషగలవెట్టె 1 కి ధర రూ. 0.12.0. వర్గోఫ్రెయిన్ దంతమార్దము:- లేత పుల్లలతో దంతభావనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. ప్రభుతో వర్గోఫ్రెయిన్ దంతమార్దమును చేర్చి దంతభావము జేసికొనుట చాలమంచిది. వేవచెట్టుయొక్క మంచిగుణములన్నియు నిందులోగలవు. బుట్టి 1 0-6.0; చిన్న పాట్లము 1 కి 0.2.0 వర్గో సాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు దేహమునకు తగినసిండిడప్పా 1 కి రూ. 0.10.0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0.8.0 హిందూదేశమునందు హిందూదేశపుపత్రికమును, ధనము చే తయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu Chetty Street, MADRAS & Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

జాతీయపత్రిక సమావేశము

భారత ఉక్కుపరిశ్రమకుఘాంటి

శిల్పి, జనవరి 24:- భారతదేశపు ఉక్కుపరిశ్రమకు ఘాంటినిచ్చుటకు సర్ చార్లెసు యిచ్చి సుగారితే భారతకాననన భయందు ప్రతిపాదించుచున్న తీర్మానము యెడ నాతీయపత్రిక మేపై ఖరీదలంభించవలయునో రేపు సమావేశమును ఆలోచింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

భారత పన్ను విచారణ సభము

నేడు ముగిసిన సాక్ష్యమిచ్చెదరు

లాహోరు, జనవరి 24:- నేటిఉదయమున భారత పన్నువిచారణ సంఘాధ్యక్షుడు, సభ్యులు యిచ్చుట కలుదెంచిరి. నేటి మధ్యాహ్నమున కాననసభాభాగము సాక్ష్యములు దీసికొనబడును.

పంజాబు నీటిపారుదల (Irrigation) కాళి ముఖ్యపు యింజనీరుగారైన సంగతాగుగారు ఉదయమున సాక్ష్యమిచ్చెదరు. సాయంత్రమును మరియిద్దరు సాక్షులు విచారించబడి యెదరు.

విచారణసంఘాధ్యక్షుడైన సర్ చార్లెసు హంటుంగారును, భాంపనదంపతులును దొతపువారి భవనమును జరిచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా ప్రధాన న్యాయస్థానమునకు

క్రొత్త న్యాయాధిపతి

కలకత్తా, జనవరి 25:- కలకత్తా ప్రధాన న్యాయస్థానమున న్యాయాధిపతిగా నున్న ఏ. జె. ఫోల్టనరుగారికి ఫిబ్రవరి 12 న లేడి మీదట 1925-26 సంవత్సరపు నేపవి కలవుల నలవ నెలపు నీయబడినది. నారిస్థానమున హెచ్. పి. దువాలిగారు నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు సబ్ డివిజన్

అసలు 34/23 ఐ. ఏ. 114/24.

వారులు:- దాచేపల్లి జగన్నాథం వగయిరాలు. ప్రతివాదులు:- మున్నులూరు సాధాగ్యమ్మ వగయిరాలు.

నోటిసు

ఇందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయునది యేమనగా గుంటూరు జిల్లా సత్తెనపల్లి తాలూకా ఫిరంగిపురం గ్రామము లోని జివ్ అందు రయసు మిల్లును, సదరుమిల్లు ఉంచబడిన యింటిని, సదరు మిల్లుకు చెందియున్న భారీ ఫ్లకము నున్న, భావియున్న, మిల్లు యంత్రములకు తెందియున్న ఇనుపసామానులు, ఇనుపపెట్టె, 10 పుట్లు మట్టి పిక్కిను దూడి, పాత భారీ బోరెములు, 10 టన్నుల కాల్యు కర్ర, 8 మట్టిదూలములు, తూనిక సామానునూ, చేతెగ్గ పచ్చ సావరాయిలనూ, వైదానాలో కమిషనరుగారు అపాయింటు చేయబడిన ఈడిగువ సంతకముచేసిన వారు 5.2.25 లేడి సదరు ఫ్యాక్టరి ఆవరణములో కలలు 11 గంటల లగా యిరు సాయంత్రము 4 గంటలవరకు బహిరంగముగా జేలం జేయును గాని కొనదలమకొన్నవారు ఈడిగువ వరకులకు లోబడి కొనవచ్చును.

1 పాటపెట్టదలచినవారు ముందుగా కమిషనరుగారి వద్ద 1000 ను డిపోజిటుచేయవలెను. తమ పాటమీద కొట్టిజేసి నతమనాతి పాట పెట్టివారి డిపోజిటు మొత్తం మినహాయించి శేసించిన పాట మొత్తం 4 వంతు మొదలై వచ్చుచునలెను. దిగతా మొత్తం కలంలేడి లగాయకు 7 కోట్లలోగా చెల్లించవలెను.

2 యంత్రముయొక్క గాని, సామానులయొక్క గాని మంచిచెడ్డలకు విక్రయించేవారి జవాబువారి లేదు. విక్రయము ఖర్చు కొన్నవారే భరించవలెను.

3 పాటమొత్తము పాటమీద కొట్టిజేయునాచే పాట పెట్టినవారు వరకుప్రకారము సాయువు చెల్లించవలెనని తెలిజేలం జేయబడినలో ఎచ్చెనట్లును సదుపాయములను లెల్లు రాబట్టుకొనబడును. అట్టి సందర్భములో డిపోజిటు సామాన్య తిరిగి యివ్వబడదు.

4 కాన కొనదలచినవారు కమిషనరుగారి పుచ్చువు పొంది యావడా పై ముందుగా చూచుకొనవచ్చును.

గుంటూరు, జగరంపాలెం ఆఫీసు, అసలు ప్రతికే రాళ్ళు కమిషనరుగారి 28.1.25

బొంబాయిలో జరిగిన భాగ్యలాభాలు

జైలర్లకు సంభాషణ

జైలర్లకు సంభాషణ చాలసేపు జరిగినది.

బొంబాయిలో జరిగిన రంగస్థల

నవంబరు 25 వ తేదీ సాయంత్రం బొంబాయిలో గొప్ప రంగస్థల జరిగినది. భాగ్యలాభి మహిమను సంతోషించు తెలుపుచు వారి యాదాగ్రహమును విశాలభావమును ప్రకటించుచు హిందూ, వహిష్యుడియ, క్రైస్తవ, పార్సీమతముల నారు పలువురు పాల్గొనిరి. వారుంటుండును సానుభూతిని తెలుపుచు వారికి రాష్ట్ర మామోదంబుడైన. సీగర్లుగారు మున్ను పైనికోదోగ్యుల ధైర్యసాహసములను ప్రశంసించుచు వారిపేర్లను బొంబాయి నగరవాసులు ఎల్లకాలమును కృతజ్ఞతతో గృహించుచుండుట అనుభిక్షాననుగూడ నామోదంబుడైన. అపరధులను జైకిపట్టు శిక్షించుటలో దోహదమువారు గట్టిశ్రద్ధను బహులెనను తీర్మానముగూడ నామోదంబుడైన.

తెల్లినెలకు సిగరుగారు

ఇందుకు పెట్టకు కారణము

12 వ తేదీని బాబులాగాపై తుపాకలను కాల్చినవారిని గుర్తింబుటకే ఒక పాతీసు పెద్దకొట్టెగియును సీగర్లుగారు యందుకు వెళ్లిరి. అచట అరెస్టుయ్యడినవాని గుర్తించెడిచు అం ఒక బొంబాయిపత్రిక వ్రాసెను. వదంతిగూడ ప్రబలియు న్నది. (ఆ. ప్రె.)

సి. ఐ. డి. ఉద్యోగుల రాక

సి. ఐ. డి. పోలీసు యినప్పేర్లరు స్థితుగారే యిందూ డి. కొందరిని అరెస్టుచేసిరి. స్థితుగారును మరొకతమంది భారతీయోద్యోగులను 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బొంబాయి డిపోరియా టెర్మినసు స్టేషనులో రైలుదిగిరి.

మమతజుబేగం

మమతజుబేగం చాల ఉత్సాహముతో నున్నది. ఆమె ప్రవర్తనలను అచటనున్న ఉపచారికలను ఆమెకును చాల ప్రేమి యేర్పడినది. పోలీసు వైద్యకాలకు వచ్చినప్పటినుండి యు ఆమె పరావర్తికలను చదువలేదుగాన ఆమెకు యిహేను జరిగిన సంగతు లేమియును తెలియవు.

మేతూగాడు హాశ్వర్యపడుట

బాబులాగారి చాళనరును పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. వివాదానికి చాల హాశ్వర్యము కలిగినది. అతడు రైల్వేస్టేషన్లో బాబులాగారి మోటారుకాకు వదులుచున్నాడు.

త్రుమతి సుందరబాయి అరెస్టు

“నా వియను 19 సంవత్సరములు నా భర్తపేరు కృష్ణారావుగారు అతనిఉద్యోగము దివాను పేషాగారు అతనికి బ్రిటిషు యుడియలోనున్న అస్తివలన సొంతకు 15,600 ను యిందూరులో నున్న అబిందా గ్రామమువలన 3500 ను, జీతమువలన 6000 ను మొత్తము 25,400 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చెను. ఈదివాను ఉద్యోగమును పేషాను వెనుక నేర్పరచిరి. దివానుకు హాల్కూరు యిచ్చుజీతమును భూములను గాక పేషాను ప్రత్యేకముగా భూమినిచ్చిరి. ఈమాట్లు ఎంతవారం పండ్లగా ఎల్లప్పుడు ఉండెనది. 1916 లో నాభర్తయును నా కి కృష్ణారావు రిమార్కులుగా ఉండునని యాపవని లభించెనది. ఈసంధానమున దివానులకు ప్రధాన సర్దుగు గౌరవమిచ్చుటకు ముచ్చడి. ఇప్పుడు నాభర్తయును 32 ఏండ్లు. ఆయనకు మూర్ఖవాక్తి యున్నది. ఆయనకు మొదటిదివాను జరిగినది. ఆభార్య ఎల్ల యిద్దరుమూర్ఖులు కలిగిరి. పిమ్మట ఆభార్యయును ఒకకు మూర్ఖయును చనిపోయిరి. ఇప్పుడొకమూర్ఖుడైనది. ఆమెకు యింక 12 ఏండ్లు. ఆయన రైలికనిగా నాత్రగారు 1918 లో చనిపోయినది. నాత్రగారు చనిపోయిన పిమ్మట మొదటిభార్య కలిగిన ఆయన కెడ్డెక్కుగా పిరికించెను. ఆమె కొమార్తెలు కలిగినపుడు కెడ్డుగూడ ఆమెతోవచ్చు. అప్పటికి మొదటి భార్య యింక జీవించియున్నది. ఆమెతోట యింకయును నాతోటి ఆంధ్రుల సంస్థానోద్యోగులు తరుచుగా భర్తయింటికి రాసాగారి. అది నాభర్తకును అతని మొదటి భార్యకును గూడ కష్టముగా నుండెను. అంతట హాల్కూరుకు వెళ్ళుముకలిగి దివానువచ్చినాడనియు అతనిని కాబులాగారు 19 వ తేదీని అస్తివలనను పంపాసోద్యోగులు పరిపాలింపవలె

నవయును ఉత్తరపువేసెను బ్రిటిషుయిండియాలోని ఉద్యోగులను గూడ వశపరుచుకొని ఆసామెలను హాల్కూరు స్యావీసపరుచుకొనెను. ఇప్పుడు సొంతకున్న 25000 లోను 12500 పరిపాలనా వ్యయముకైంది తీసికొనుచున్నాడు. నాభర్తకు పిచ్చి ఎంతమాత్రమునులేదు. నాభర్తకు గదిలో పెట్టిరాళ్ళను వేసెను. అతడు మలముత్రములను గూడ నచ్చటనే వదలవలసి యున్నది. 1918 లో నాభర్త భార్య చనిపోయెను. సారంగపాణి అను దాష్ట్రుడు, అటుపైని రెండవ అను జాగీరునుపర్యంతుల, అవల భాగము లక్ష్మణునింగు అను ప్రభుత్వసంఘట్యుడును ఆపైని ప్రధానమంత్రి దినానుబహదరు జి. ఆర్. ఖండేకరును, పిమ్మట మహారాజును ఒకరిపై నొకరు నాభర్తపై పరిశీలనాధికారముగా నున్నాడు. మహారాజే స్వయముగా పరిశీలించసాగెనటతో అతనియొక్క మేమియును లేదు.

నాభర్తకు పుత్రులు లేనందున మరల వివాహముచేయుట కతని మిత్రులు ప్రయత్నింపసాగిరి. అందుల కెవరును అభ్యంతర పెట్టెనని వారనునలేదు. అందులకు ఉద్యోగులు గూడ నిరాశ్చర్యంగా అంగీకరించిరి. మహారాజు అనుమతినిమిత్రుల ముందు అందరును తలచిరి. రుణేవుగారు చాలమంది కన్యలను స్వయముగా పరిశీలించెను. ఈసంగతియంతయు నాభర్తకు తెలియెను. వివాహము చేసికొనవలెనని ఆయనయును కోరుచుండెను.

పిమ్మట ఉద్యోగులును యితరులను నాండ్రికొడెను వచ్చి నన్ను దివానుకిమ్మని అడిగిరి. అంతట నాతండ్రి మహారాజు అనుమతినికోరుచు అర్రీపెట్టెను. అనుమతి నియ్యవచ్చునని డాక్టరు సారంగపాణిగారు సిపార్సుచేసి మహారాజుకు పంపెను. అది మహారాజుకు చేరినది. 24.5.1915 వ తేదీ శుభముహూర్తమనియు ఆనాడే వివాహము జరుగవలెననియు సిద్ధాంతులు తెలిపిరి. మొదటి భార్య చనిపోయిన సందర్భములోగానే పెండ్లిజరుగ వలెను. లేనిచో మూడవ ఏనువచ్చినగాని పెండ్లిజరుగగూడదు. రెండవది పెండ్లిజరుగగూడదు. ఆముహూర్తము తప్పినచో మరి 15 నెలలవరకును పెండ్లిచేయగూడదు. దివానువీతలియును శిశుబావించిచ్చివెంటనే వివాహముచేయవలెనని తొందరపెట్టసాగెను. వివాహాదిక్కులోగా మార్చవచ్చిన వివాహముచెడును. గాన ఒక్కరోజు వివాహమే చేయవలెనని నిశ్చయించిరి. మహారాజుకు చాల ఉత్తరములు వ్రాసినను జవాబురావేదని నాతండ్రి సంశయించెను. “అనుమతి మామూలుగా ఎప్పుడోవచ్చును. అనుమతి రాకున్నచో సంస్థానమువారు ఊరేగింపును ఏనుగులను గుర్రములను సైనికకులను పంపరు. పంపకపోయినచేమి? మహారాజు కాశ్చేపణ యేమున్నది. కాదనిన అశర్థగాన మీరు వివాహము చేయవచ్చును.” అని ఉద్యోగులుగూడ నాతండ్రికి బోధించిరి. వివాహమునకు నాభర్తను నాతండ్రి యింటికి తీసుకొని వచ్చుటకు గూడ ఉద్యోగులు సమ్మతించిరి. వివాహము 24.5.1915 వ తేదీని జరిగినది. ఆనాడు సారంగపాణి ఎడటికో నెలవుమీద వెళ్లెను. మేజరు భగవంతురావు (బరోడా) అతని స్థానమున నియుమింపబడెను. సారంగపాణిగూడ అదివరకే సిపార్సుచేసియుండెను.

వివాహమైనపిమ్మట నాపిన్నతగారు గీతాబాయిను మహారాజుకు తండ్రివార్తపంపినది. అప్పుడు మహారాజు మాత్రము ఆనగ్రామముననుండెను. మహారాజు ఆజ్ఞనుతిరుస్కరించెనని ఆయన కాగ్రహము కలిగినదియును ఆయన వివాహమును రద్దుచేయననియును అపుడందరికిని తెలిసినది. ఉద్యోగులందరును తమకు కష్టముకలుగకుండ తప్పకొనిరి. నన్నును, నానవతికూతురును నాపినతల్లి కమలమ్మ (కందేలి)ను వెంటబెట్టుకొని గీతాబాయి మహారాజు మాత్రములే మేడకు తెల్ల కబురపంపగా మహారాజు ద్వార మియ్యలేదు. మహారాజుకు ఘోర ఆగ్రహము కలిగినది. ఇంకొకకెల్లను మదిర్చి మరల దివానుకు పెండ్లి చేపడనని మహారాజు చెప్పెనని సర్దుగు ఎం. వి కిజేగారు గీతాబాయి కెరిగింకెను.

హిందువులలో క్రీతి ఒకసారి వివాహమైనచో దానిని మరల రద్దుచేయవలెను. ఆమెలు మరల నింకొకనికిచ్చి పెండ్లి చేయగూడదు. అందులో నేను బ్రాహ్మణ యువతిని, అంతట నాతండ్రి కిచ్చుచున్న ఫింజెనునగూడ నిలిపివేసిరి.

తరువాత మహారాజు యిందుకువచ్చెను. అప్పుడు నాతల్లి నన్ను కోలుకుతీసికొనిపోయి యిద్దరు మహారాణీలతోను మొరపెట్టుకొనెను. పెద్దమహారాణి నాదురవర్తనకు చాల విచారింపి మహారాజుకువచ్చి వింజెను. మహారాజుచాలాపడినట్లుమాటలాడెను. “నిత్యమునంటి పిల్లను పిచ్చివానికిచ్చి పెండ్లి చేసి దానిగొంతు బలంతముగా కోసిరి. నే నీపెండ్లి నంగీకరింపజాలనుగాని యిట్టికు నెలకు 50 రూపాయలు జీతమేర్పాటు చేసెదను” అని మహారాజుచెప్పెను. జీతము పుచ్చుకొనుటకు నాతల్లి అంగీకరింపలేదు. అర్రీగా నాభర్తను నన్ను విడిదియ నెంచిన మహారాజు నిగ్రహముగ్రహములకు లోబడి జీతము పుచ్చుకొనగూడదని నాతల్లి తిరస్కరించుటవలననే యీచిట్కొన్నియును కలిగినవి. నాభర్తకు ఒకపిల్లవానిని దత్తతచేయవలె

నని మహారాజు నిశ్చయించి ఒకపంత్రియగు రాజుబహదరు ఎస్. ఎం. బాపనాగారి కడుగగా అతడు సమ్మతించెను. దివాను పిచ్చివాడైనచో అతనికి దత్తతాధికారములేదని ప్రధాన మంత్రి తెలిపెను. ప్రధాన న్యాయమూర్తి అభిప్రాయమును కోరగా అతడేమియును తెలుపక బొంబాయి అప్పకేలు జరగలు స్ట్రాంగుముఖగా నడిగెను. పిచ్చివానికి దత్తతాధికారము లేదని ఆయన తెలిపెను.

ఇంతవెప్పిన మహారాజు 1919 లో మరియొక పిల్లను నాభర్తకు వివాహము చేయించెను. నాపెండ్లి 1915 లో జరిగినది. 1919 లో మహారాజు బలవంతమున మూడవ పెండ్లి యిచ్చిరి. నావివాహము చెల్లదని అప్పటికి ప్రధాన న్యాయమూర్తి యింకను తీర్పు చెప్పలేదు. వివాహము చేసినయడల దివాను ఆశోగ్యము చేసెనని తలంచినచో మరల నీ పెండ్లి వలచేయించిరి? పడుచు పిల్లను పిచ్చివానికిచ్చి పెండ్లిచేయుట అన్యాయమైనచో అల్లపడుమపి గొంతునగూడ మహారాజు వలకొయించెను.

సారంగపాణి నాలుగుకోజుల నెలవుమీద వెళ్లినంతమాత్రమున సందుదొరికిన దనికుట్రవన్ని పెండ్లిచేసి రనునది గొప్ప కారణముగా మాపుచు నావివాహమును రద్దుపరచివినని పిమ్మట ప్రధాన న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పెను. “అని 1922 లో నుండరిభాయి రాజప్రతినిధికి విజ్ఞప్తిపంపెను. కాని అట్లడు వారేమియును చేయునందుక ఇప్పుడు యింగంవరగోళ మంతయు జరుగుటచే మరల నామె యొక విజ్ఞప్తి పంపెనని పత్రికలు ప్రకటించెను.

కొత్త ఆచోకిలు

వజీరుబేగము బొంబాయివచ్చిన పిమ్మట పోలీసువారికి కొత్త ఆచోకిలు దొరకినవి. ఇప్పుడు యిందూరు చెరసాలలో శిక్షవసవిధించుచున్న శిక్షరక్షావ్యవస్థ, (కేసుకయిందూరు హామిమిస్టరు), క్రీరాంబాలు (వెనుక హామిమిస్టరు), గార్డుగూడ దొరతనమువారు పిలిపించెదరని తెలియుచున్నది. వీటిద్వరివి యీశకుతో చాలసంబంధమున్నది.

హావలాగారి మరణవిచారణ

28 వ తేదీ సాయంత్రము కార్నరుకోర్టులో మరణ విచారణ జరగవలసియుండెను. చాలమంది పౌరులు వచ్చిరిగాని పోలీసువారివాళ్ళు పూరికానందున మరల వాయిదావేయబడెను. ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీని కార్నరు ఏ. ఆర్. కింగుగారు మరణవిచారణ చేసెదరు అని పత్రికలు వ్రాసెను.

వజీరుబేగం మమతజుబేగంలో మాటలాడుట

ఈనెల 22 వ తేదీ ఉదయమున వజీరుబేగమును పోలీసు వారు వైద్యకాలకు తీసికొనిపోయిరి. ఆమె అచట మమతజుబేగముతో చాలసేపు మాటలాడెను. రెండుమాట్లు వెలుకాని యింకను పోలీసువారికి కనబడలేదని 28 వ తేదీని ఒక పోలీసు ఉద్యోగి తెలిపెను. ఆనాడు పోలీసువారు చాల గడబడగా నుండిరి.

కార్నరు కోర్టులో విచారణ

28 వ తేదీ సాయంత్రము రిక్తి గంటలవరకును విచారణ ప్రారంభముకాలదు గాని నాలుగుగంటలకే కోర్టుకు ప్రజలు హెచ్చుగావచ్చియుండిరి. కామంది క్రీటులు (వైద్యకళాశాలవిద్యార్థిమలు) గూడవచ్చిరి. రిక్తి గంటలకు కార్నరు హిందుగులు వచ్చెను. పోలీసునూపర్మెంటునైక్కు, యినప్పేర్లరు బార్లెక్కు, కబుయినప్పేర్లరు భుజులు, మమతజుబేగంవక్తిలనారీమను బావలగారితిల్లివక్తిలు పాశుగుగర్లుగూడ వెంటనేవచ్చిరి. మొదటిచారందరును రహస్యముగా మాటలాడిరి. పోలీసుడిక్తికి మీషనరు కాటిగారికి యీశకుతో సహాయముచేయుచున్న నూర్మెంటునైక్కుగారు వాయిదావోరెను. ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీ సాయంత్రము రిక్తి గంటలకు వాయిదావేయబడెను. వాయిదావేయబడెను వారే నెవరును నక్కుక ప్రజలనుపంపివేయుట కొకమిషనుయితలచి కడకుండా కూర్చుండిరి. కార్నరు లేచికిగగా తెలుపగా వారందరును ఆభాగము కలిగినందుకు చింతించుచువెళ్లిపోయిరి. ఇద్దరు వైద్యవిద్యార్థులు అలస్యముగా రిక్తి కు వచ్చిరి. వారికి స్థలము దొరకక ఒక అలకురు (కపుబోర్డు) మీద కూర్చుండిరి. అదిమాచి అందరును నవ్వుసాగిరి ఫిబ్రవరి 4-వ తేదీని కార్నరు విచారణ వికాలమున ఎప్పుడోను పోలీసు కోర్టులో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. (బోంబే క్రానికలు)

వాయువిమాన విహారము

కాళీపుట్టము, జనవరి 25:— సర్ సెప్టెన్జేయగారి వాయువిమానమును, కాల్పుముగా రెక్కి యనిర్మితముగా సాంకేతికమునకు (ప్రాముఖ్యత అలహాబాదు) నడపుకొనిపోయిరి. తిరిగి మరల బుధవారమునాటికి రావచ్చును. బ్రెంకరుగారికి స్వస్థత కేహరినపిమ్మట రంగూనుకు విమానముపై డిసికొని బోవుదురు.

మైసూరు మహారాజు గారు

రాజ కుటుంబము వారు

నూలు వడకుట

మైసూరు మహారాజువారును రాజకుటుంబమువారును నూలువడకు నారంభించిరి సంస్థానాధిపతులకు గాంధీ మహాత్ముడు చేసిన ఉపదేశమువలనను దానిని సర్వ ప్రభుశంకరపట్టానిగాను ఆచరణలో పెట్టుటవలనను మంచిఫలితము కనబడుచున్నది. శ్రీమహారాజువారు నిత్యమును పూజచేయుటకుముందు అరగంటసేపు తప్పక నూలు వడుచుచున్నారని తెలిసినది అని స్వకీయవిలేఖరి బెంగుళూరు నుండి నేడు తెలిపివార్త నంపెను.

మరమడ్మూకు మౌలానా ఫిక్తులు

గాకి విందు

పాతకాలోద్యోగులు విందుచేయుట

ఈనెల 16వ తేదీ మైసూరాబాదులో నగరపూజు మైసూరు ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును హోటెలులో పిన్సీపాలు ఫిక్తులుగాని గౌరవించుట కీవిందుచేసిరి ఎస్. ఆర్. కర్నూప్రాతీకుగారి స్థానమున ఫిక్తులుగాని వైఖాము దొరతనమునా రాపాతకాలకు పిన్సీపాలుగా నియమించిరి. ఆయన ఆచటికిరాగానే స్వాగతమొసంగి పుష్పస్మిని గురిపించిరి. పిమ్మట ఫిక్తులుగాను పుష్పమాలలంకృతులై యుపన్యసించిరి. ప్రాతవిద్యార్థుల సంఘము శేర్వరుపదలవితమని నడిపిరి. ఉపాహరమునకు భుజించిన పిమ్మట చాయాపటము తీయబడెనని యొకరు వ్రాసిరి.

స్త్రీలను గూఢచారులనుగా

నియమించుట

నిశానంఘము (నైటు క్లబ్బు) లలో కనిపెట్టియుండుట, వర్షవిక్రయము, సాముద్రీకము మొదలగు పనులను చేయువారిని కనిపెట్టుటయన్నగు పనులలో వాటిని నియమించుటకు లండన్ పోలీసువారు నిశ్చయించిరి. పెక్కువందల మంది స్త్రీలు యిదివరకే దరఖాస్తులనుపెట్టిరి. వారిలోనే కొందరిని ముందుగా నియమించెదరు. విచిత్రములగు మారుతేనములను ధరించుపద్ధతిని వారికి నేర్పుదురు. పురుషులలో పెల్లకు హోస్పిటల్ కు పంపిండుగు గూఢచారిబయలుదేరినటులే స్త్రీలలోగూడ బయలుదేరిన యొకపత్రిక వ్రాసెను.

విద్యావంతుడనగా నెవరు?

రామ్యమై నలుగారి అభిప్రాయము

“గ్రంథములను చదివిన వండితుడుగాని, విశ్వవిద్యాలయమువారిచే పట్టుములను బడసినవాడుగాని విద్యావంతుడు కాజాలడు. అతిగూఢ్యములను అభ్యాసించి త్నానములను ఆపదలలో శాంతిమును, విశిష్టమున ఆనందమున లోకవ్యవహారము నందు నిష్కాపట్యమును, సంపూర్ణమును యాచితానుచితవిన త్నానమును, న్యాయానుసారబుద్ధియును ఎవ్వనిమందనోవాడే విద్యావంతుడు. అట్టివారే పర్యతప్రాంతములందు కనబడదురు. వారు ప్రకృతికోభయ తిరికించి ఆనందముయై ప్రేమగీతములను పాడుచుందురు. అట్టివారు పాశ్చాత్యురములనైన వ్రాయుటకు నేర్చియుండిరు. అట్లుచారిని కొందరిని నేనుమాచి మాటాడితిని మెక్డొల్లగా రొక సభలోనుడిపిరి.

జి. వి. పి. రైల్వే

విద్యుద్దాములగు రైలు మంత్రములను దెరచుట

బొంబాయి, జనవరి 26:— జి. వి. పి. రైల్వేయందు విద్యుచ్ఛక్తిచే నడపబడు రైలు మంత్రముల ప్రారంభోత్సవము ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీన జరుపబడును. బొంబాయిగవర్నరు గారు ప్రారంభోత్సవము సర్వేసరు. భారత ప్రభుత్వముతరపున హింద్ జాగు హాజరయ్యెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిమునిసిపాలిటీ ప్రస్తావన మైత్రానము

బొంబాయి, జనవరి 26:— ఆహోగ్యమైన వస్తువులను అమ్మువారలను శిలపుకాటముందు నిల్వక మృణీయమండ శేయుటకు బొంబాయిపురపాలనసంఘము తీర్మానములను చేయుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

అరోగ్యవారము

రంగూను, జనవరి 24:—రంగూను నందరి యారోగ్యవారము నేడే శ్రీ ప్రసాదవాలయములలోను, తదితర ప్రార్థనాస్థలములందు ప్రార్థనతోడను, ఆరోగ్యవిషయ వ్యాఖ్యానములతోడను ప్రారంభింపబడెను. ఆరోగ్యప్రదర్శనము శేపు బిడ్డను భవనమున విద్యాభ్యాసంత్రియగు యు. హంగుగై గుగారికి తెలుపబడి యానెల 21-వ తేదీనకు సాగును.

బర్దవాను మహారాజుగారి

యువన్యాసము

క్షత్రియులు స్వధర్మమగు సైనికకీర్తనను

విరివిగా బడయవలెను

లాహోరు, జనవరి 26:—బహుమతులం బంచయిచ్చు మహాతన ధర్మకళాకాలలో నీసాయంకాల ముపన్యసించు నిట్లుజెప్పిరి.

“ఈ కళాకాలవారు, క్షత్రియబాలర ననేకులను మైసంద నైన్యమందు శేరునటులు బ్రోత్సహింపగలిగిన కళాకాలాకర్తవ్యమును గొంతవరకు నిర్వహించిన వారగుదురు. ఇంతవరకు వట్టి తీర్మానములు మాత్రమే జేయుచుండిరి. జనాభాతక్కులందు కొంతమంది క్షత్రియులు తమయంతర్యర్థములగుండ రక్షింపబడవలెనని యుండిరి. అట్టివారు గూడ క్షత్రియబాలరకు, మైసందనేనలో శేరుట తప్పితినోత్సాహములయ్యుండుట, ముఖ్యమైనదనియు, నది శేరుటకు లాభము లేదనియు గ్రహింపవలయును. విశ్వవిద్యాలయ సైనికకీర్తన సంఘముందు శేరునప్రదీపములను తమ యెదుటనుంచుకొందురు గాక. తమ యుద్ధసామును జూపుట కది మంచిదగును. కళాకాలముండి చాలమంది క్షత్రియబాలురాసైన్యమున శేరుదురుగాక యనిజెప్పిరి.

సభలంకరించిన ఘనులలో మొయిలీగారి సతిమణి, ప్రధానన్యాధిపతి సర్ మదీలాలుగారు నుండిరి.

అగ్ని ప్రమాదము

బొంబాయి, జనవరి 26:—బొంబాయిలో మంగళదాసు మాతృస్థు సమీపముందున్న మేకు మీనన్ వీధిలోని రెండవ కడులమేడ నిన్నరాత్రి జరగురామప్రీతి అయ్యెను. మేడలో పట్టువస్త్రముల దుకాణమును క్రింది భాగముందు బట్టలు బాక్సులు మొదలగు దుకాణములను గలవు. వస్తువుల స్వభావము నబట్టి వేగముగ అగ్ని వ్యాపించెను. బొంబాయి ప్రెస్ బ్రిగేడ్ యిచ్చి బహువయాసముమీద మంటను పట్టాల్సెను. అగ్ని యిక్కరగ్రహములకు ప్రాకరెను. కానిమేడ చాలభాగము కాల్చిపోయెను. కాలిపోయిన ఆస్తిగురురు ఒక అరలత్తు రూపాయలు విలసగలదు. మేడవిలస యంతగలవో తెలియదు. నివృత్తముచేయుట కింతవరకును గాగణము తెలియదు. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాగవర్నరుగారి పర్యటనము

రంగూను, జనవరి 26:—బర్మాగవర్నరుగారు తమ యనుచరులతోను సైనికోద్యోగ బృందముతోడను హంకొంగు లోయలోని మొయిన్ క్యాంగన్మథులమును జేరిరి. అచటి జనలగు కానిలు నాగులు, మొదలగు జాతులవారు 2500 మంది స్వజాతీయ వస్త్రధారులై గవర్నరుగారి సాహ్యనించిరి. విడిదిబయట పోలీసులయ్యలతోను, కాల్యులము బాతులు దీప్తియుండిరి. తుపాకులు ప్రెల్పబడెను. సంగీతవాద్యములుచెలరేగెను. గవర్నరు గారు పిమ్మట కాచి నలనాగులయొక్క యాటవిక నాట్యము జూచిరి. పిమ్మట గుంపులు చెరిగిపోవును. ఇచ్చట నిజాతులకు విందు సేయుటకును వీరిప్రస్తుతాంధుల నరయుటకును నాలుగు శాతాలగుదురు.

రాజేంద్రచోళమహారాజు

రాగిలోహవిగ్రహము

తంజావూరులో పెద్ద దేవాలయములోనన్న రాగిగ్రహములను పరిక్షింపగా ఒక పెద్ద విగ్రహము యొక్క పాదపీఠముపై “రాజేంద్ర” అను అక్షరములు కనబడెను. గంధైకొండ చోళేశ్వరాలయమును నిర్మించి రాంజేంద్రచోళుని విగ్రహముడియై యుండునని తోచుచున్నదని అడుతుండి ఎస్. ముత్తస్వామియ్యతిగారు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

బొగ్గునిచారణ సంఘము

పోర్టుకమిషనరులరపుసాక్ష్యము

లక్నో, జనవరి 24 — కలకత్తాపోర్టుకమిషనరు తమ ప్రారంభము టన్ను, బరన్సు గాగు నేడుభారతబొగ్గునిచారణ సంఘము తమ పున సాక్ష్యమిచ్చిరి

మొత్తముమీద పోర్టుకమిషనుకు న్యాయముగ నీయువలసిన సామ్యుతకంపె అధికముగ ప్రస్తుతపరిశీతులందు బొగ్గు నలకవచ్చుటలేదనియు, ఎకమతియేటకు బొగ్గుఅధికముగ రేపునకువచ్చినయెడ రేపునకువచ్చునకరవచ్చుటపై అదనముగ పన్ను విధింపకుండు చేయవలగదనియు సాక్షులుజెప్పిరి.

(ఆ. ప్రె.)

విద్యుచ్ఛక్తి తయారుచేయు గృహమును దెరచుట

పాట్లా, జనవరి 24:— నేటిసాయంత్రముందు ఖర్ హెన్రీవీరుగారు విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయుగృహమును దెరచిరి (ఆ. ప్రె.)

నైజాంగారి చర్యను ఖండించుట

కర్నూలు రెడ్డిసోదరులకు గద్దాలవైగల

యభిమానము

కర్నూలుజిల్లారెడ్డు కలిసి బహిరంగజరిపిరి. సి. వి. రంగారెడ్డిగారు (కాపనసభ్యుడు) అధ్యక్షత వహించిరి. ఈక్రొత్త తీర్మానము (నైజాంగారి గద్దాల సంస్థాన అవ్వాయ, అనవరత అక్రమ్య అక్రమణనుగూర్చి) ఏ. గ్రీన్ముగా నామోదింపబడెను.

“48|| శ్రీ గద్దాలరాజుగారి మామయనకు కొడుకువుట్టి అకొడుకుకు 21 ఏండ్లువచ్చువరకును గద్దాలసంస్థానము నైజాంగారి కొట్టెఅఫ్ బాడ్లన్ క్రింద నుండవలసినదిగా నైజాంగారి బుగారు చేసిన జారీదా (హుకుంలేక ఉత్తర్వు) అవ్వాయగాని యు గద్దాలకు కష్టదాయకమనియు సవాలుగారికి తెల్పింది, సంస్థానమును హిందూన్యాయశాస్త్ర సమ్మతము గ, గద్దాలసంస్థాన ఆచారమున కనుసమ్మతముగ, రాజీగారి సాధనమునందును టక్రమముని నిష్పాదించుకొను ఈజారీదాను రద్దు పరపవలెనని సవాలుగారిని వేడుచున్నాము.”

పాలవ్వుకోట్ల స్పిన్నింగు ఆసోసి

వీషను

ప్రతిసభ్యుడును నెలకు 1680 గజముల నూలు

పంపవలెను

పాలవ్వు కోట్లలో కొంతమంది కలిసి యీసంఘము నేర్పరచిరి. వారు రాజకీయ సంఘములకు చేసేవారుగాని కొని ఖద్దరునం దభిమానముకలవారు. ప్రతిసభ్యుడును నెలకు 1680 గజముల నూలుగాని ఆరణాలు రొక్కముగాని యియ్యవలెనని వారు నిబంధనచేసిరి. సభ్యులలో 100 కి 70 మంది నూలుచేయియ్యవచ్చును. క్రొత్తగా చేరేవారు నూలు వడచి నేర్చునవలెను. వారు బొంగా జతకలగువరకును నెలకు ఆరణాలు యియ్యవలెను. ఈరీతిగా వాస నూలు వడచుచేసి నేతపనివారికిచ్చి బాగు చేయించి ఆబట్టలను తిరిగి సభ్యులకిచ్చెదరు. వారిలో కొందరు 50-70 నెలకు నూలుగాని వడకుచున్నారు. ఈసభ్యు వారు పోటీపరీక్ష చేసిరి. ఆపరీక్షలో కాత్మదగ్గి కృష్ణపిళ్ళగారికి మొదటి బహుమానమును బిన్సీ రాయణంగారికి రెండవ బహుమానమును వచ్చెనని తిలపింపబడి ఒకరు వ్రాసిరి.

శ్రీయుత రామస్వామి నాయకరు

గారు

బ్రెవిటీడులుగా నున్నారు

ఈనెల 19వ తేదీ నుండి నాయకరుగా బ్రెవిటీడులై యున్నారు. ప్రతిదిగము సాయంకాలము 10.5.2 డిగ్రీలవరకు గూడ ఉష్ణము మెచ్చుచున్నది.

సీనా 1-కి రు. 2-0.0 కు సుయి షాజ్జీ కేలు

యీమందు గనెరియా అను సెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్ర ద్వారమునుండి వెళువడు ప్రావమును మూత్రము విడుదలనప్పుడు గలగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నిలిపివేయును. శ్రీమహాగలగు యేవిధముగాను నునువ్యాధు లయిననా ఆశ్చర్యముగా నొకప్పుడు.

ఆనందకుటీరము, బొమ్మపల్లి, మహారాష్ట్ర

అంధవత్రిక

1925-26 సం. జనవరి నెల 26-వ తేది

సోమవారము

అఖిలపక్ష సమావేశము

హైదరాబాద్ లో సమావేశ మయిన అఖిలపక్షసమావేశము సరియగుమార్గము నవలంబించినందులకు సంతసించుచు, గాంధీమహాత్ముడు సూచించిన రీతిని, అన్నిపక్షముల ప్రతినిధుల గల యజ్ఞసంఘము కట్టి ఏర్పరచబడెను. ఈ యజ్ఞసంఘమువారు స్వరాజ్యవిధానమునుగూర్చి విచారించి నివేదిక సమర్పించెదరు. హిందూ మహమ్మదీయ ఒడంబడికను గూర్చి గూడ విచారించెదరు. ఉజ్జయినిమువారి రిపోర్టు ఫిబ్రవరి 15 వ తేది నాటికి పంపబడును. మరల అఖిలపక్ష సమావేశమువారు మార్చి మాసారంభమున గూడ యిరిపోర్టునుగూర్చి నిర్ణయము గావించెదరు. ఉజ్జయినిమువారు విషయములను కక్ష జాగరూకతతో పరిశీలించి, ఎల్లరకంగికారార్థముగ రిపోర్టును తయారుజేసెదరని నమ్మకము. ఉజ్జయినిసభ్యులు ముందు వెనుకల నరసి, దేశసౌభాగ్యమును ముఖ్యముగ నెంచి, తాత్కాలిక విభేదములను పాటింపక, నిష్పక్షపాతముగ బ్రవర్తించుచో, అనుకూలఫలితము తప్పక చేకూరును. జాతీయసంయోగము లేనిది స్వరాజ్యము సిద్ధింపదని, నాయకులు గ్రహించిరి. హిందువులును మహమ్మదీయులును పరస్పర కలహములతో కాలముగడపుచో, స్వరాజ్యము వెనుకకు బోవుచుండును. ఈ సంగతిని గ్రహించియే, గాంధీమహాత్ముడు జాతీయకృషిమునుగూర్చి మిగుల పట్టుదల జూపుచున్నాడు. తదితర నాయకులుగూడ మహాత్ముని యద్రక్ష్యముల సంగీకరించి, పాటుపడ నిశ్చయించిరి.

ఇతరవిషయములలో కాంగ్రెసుపక్షమువారితో నేకీభవించినను ఏకీభవించకున్నను, జాతీయకృషి ప్రసవవిషయమున మాత్రము ఇతరులెవ్వరికిని భేదాభిప్రాయముండుటకు వీలు లేదు. కాంగ్రెసునందైకమత్యమును చేకూర్చుటకు గాంధీమహాత్ముడు పాటుపడెనో, వివిధరాజకీయ, సాంఘికపక్షముల మధ్య గూడ సంయోగమును గూర్చుటకును మహాత్ముడు పట్టిన పాటుపడుచున్నాడు. అతనినాయకత్వముక్రింద దేశమంతయు ఒక్కమృడి ముందుకు జనుట సుకరము. మహాత్ముడు సూచించిన ఉపసంఘ నియామకసూచనకు మొదట కొందరు అధ్యంతరిముల దెలుపకపోలేదు. ఉజ్జయినిమువారి సూచనలు బెల్లం కాంగ్రెసు తీర్మానములకు భిన్నముగ నుండుచో, వానిని విచారించుటకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను జరుపవలసివచ్చునని మహాత్ముడుంగీకరించెను. మితవాదులు కాంగ్రెసు శ్రీమంతు సామ్రాజ్యస్థ స్వపరిపాలనముక్రిందకు మార్చనలయుననియు, నూలుచందాను తొలగింపవలయుననియు కోరినమాట నిజమే. కాని, ఉజ్జయినిమువారి రిపోర్టుపై కోర్కెల సంగీకరింపరని

తలచెదము. ఏలనన కాంగ్రెసుసభవారన్నిపక్షములవారికిని చోటిచ్చుట యావశ్యకము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులను కాంగ్రెసునండి వెడలగొట్టుట సాధ్యపడదు. ఇంగ్లండు మహాపూర్వకముగ సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మున కంగీకరింపనిచో, అన్నిపక్షములవారును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే గమ్యస్థానముగ గైకొనవలసివచ్చును.

భారతీయుల స్వరాజ్యదర్శము, ఇంగ్లండు దృష్టిపథము ననుసరించి నిర్ణయింపబడును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరువారు కొందరయినను ఏర్పడినపుడు, వారికి కాంగ్రెసునందు చోటు లేదనుట మిగుల విరుద్ధము. కాంగ్రెసుపక్షములు మారవచ్చును గాని, ఆదర్శముమాత్రము సర్వసామాన్యముగ నుండవలయును. ఇంతియగాక నూలుచందా, స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుట కెట్టియాటంకము గలిగింపజేరదు. హిందూమహమ్మదీయసంయోగమున కిది యడ్డుపడదు. అందుచే అఖిలపక్ష సమావేశ నిర్ణయములకు కాంగ్రెసు తీర్మానములు విరుద్ధములు గాజాలవు. కాంగ్రెసు తీర్మానములు తప్పదోపత్రోక్కెనని నిశ్చయమైనదప్ప వానిని మార్పుజేయుట కవసరము లేదు. స్వరాజ్యవిధానము త్వరలో తయారగునని భావించెదము. బిసెంటువర్గమువారు దయారు చేసిన “కామను వెల్లు చట్టము” గలదు. అందలి ముఖ్యంశముల నిదివరకు సూచించియుంటిమి. మహాత్ముడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసములో గావించిన అమూల్యమగు సూచనలు గలవు. వీనినిన్నిటిని ఆధారముగ గైకొని ఉపసంఘమువారు తమకార్యమును నిర్వర్తింపవచ్చును. ఇవి గాక సాంఘికప్రాతినిధ్యసమన్వయ గలదు. ఉత్తరహిందూస్థానమునందు హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ, దక్షిణహిందూ దేశమున బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమన్వయ తీవ్రరూపము దాల్చినవి.

వీనిని పరిష్కరించుట యసంభవమని తలంపవీలులేదు. ప్రతి సంఘమువారు స్వవిషయమున ఎక్కుడు పట్టుదల జూపుచున్నను, దేశసౌభాగ్యమును గమనించి పాటుపడుచో, సామాన్యంశమును కనిపెట్టగలుగుదురు. సమరసభావముతో ప్రవర్తించిన, స్వల్పవిభేదములు సమసిపోవును. హృదయము మార్పు జెందవలయును గాని, కేవలము ఒడంబడికలవలన ప్రయోజన ముండదు. హృదయ పరివర్తనము గలుగనిచో పాశ్చాత్యప్రపంచము నందు ఐకమత్యము గుదుర్చుటకు జేసెడి కృత్రిమ ప్రయత్నములవలెనే, హిందూ దేశమునందు జరిగెడి యత్నములును విఫలత జెందకమానవు. మహాత్ముడు బెల్లం కాంగ్రెసుసభలో నుడివినటుల, హిందువులు మహమ్మదీయులపట్లను, మహమ్మదీయులు హిందువులపట్లను పక్షపాతము జూపవలయును. ఈవిషయమున మహాత్ముని వర్తనమే ఎల్లరకును మార్గము జూపుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో ఉజ్జయినిమును నియమించి లాభములేదని, కొందరు ప్రముఖులు వాదించిరిగాని, వీరికి గలిగిన నిరాశకు తావులేదు. కొన్ని తావులందు హిందువులును మహమ్మదీయులును బుద్ధిపూర్వకముగ గావించుకొనిన ఐకమత్యపు ఏర్పాటులజూచిన, అచ్చెరువు గలుగక మానదు. ప్రజ వీరీతిని స్వరాజ్యసామర్థ్యమును

గనుపరచుచున్నపుడు, ఒడంబడిక గుదురదనుట పాడి గానరదు.

ఇందు కింకను సమయము రాలేదనిన, స్వరాజ్యమునకే తరుణమురాలేదని భావించబడును. ఇట్టి అపోహ కెడమాయకుండుట ముఖ్యము. వివిధ పక్షనాయకులును ఏకప్రదేశమున సమావేశమై తమ తమ యూహలను బయల్పరచినపుడు సమాధానము గుదురకున్నయెడల, ఇక ప్రభుత్వముతో రాండుటేబిలు సమావేశముల కెక్కడ వీలుండును? ప్రజలలో నేకీభావము గుడిరినపిమ్మటగాని, ప్రభుత్వముతో సమాధానము గుదురదు. ఎల్లరును స్వరాజ్య కళ్యాణమును తిలకింప నత్యాతురము జూపుచున్నపుడు, అందు కడ్డు గలిగించెడి విఘ్నకారణములను తొలగించుకొనక మానరు. అందుచే తాత్కాలిక మనస్పర్శ లేకారణముచే నుదయించినను, అయ్యవి స్వరాజ్యవికాసమునుండర సమసిపోగలవు. లాలాలజపతిరాయిగారు హిందూ పక్షాభిమానియయ్యు, సమరసభావము జూపి ఉపసంఘనియామకమున కంగీకారము జూపి తమ విశాలహృదయమును గనుపరచిరి. స్వరాజ్యవిధానము తయారై, సాంఘికపు ఒడంబడిక తప్పక గుదురునని విశ్వసించెదము. ఇంతమాత్రముతో భారతీయుల కర్తవ్యము ముగియదు. పైయొడంబడిక ప్రకారము వివిధసంఘములవారును నడుచుకొన బ్రయత్నింపవలయును. భారతీయులు దయారుజేసిన స్వరాజ్యవిధానమును బ్రీటిష్ ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపనియెడల, ఎట్టి చర్య నవలంబింపవలయునో ఆ విషయమును గూర్చిగూడ ముందే యోచింపవలయును. భారతీయుల స్వశక్తిపై నే స్వరాజ్యసాఫల్య మాధారపడియుండును. కేవలము కాగితపుచట్టములపై నాధారపడి యుండు జాలదు. భారతీయులశక్తి పెంపొందుకొలదియు వారీర్థానములపై గౌరవ మధికమగును. ఆ కారణముచేతనే, అత్యంతముఖ్యమగు నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపవలయునని మహాత్ముడు సంతతము బోధించుచుండును. అఖిలపక్ష సమావేశమువా రీవిషయమును గూడ నిర్ణయించి చరితార్థులయ్యెదరుగాక!

“నిరర్థకపు కాంగ్రెసుసభ”

“నిరర్థకపు కాంగ్రెసుసభ” యను శీర్షికతో యీవార మందిన లండనుపైముప్పత్రిక ప్రధాన వ్యాసము వ్రాసెడిది. గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక, యీప్పత్రిక కాశ్చర్యము గలుగజేసెను. ఉభయ నాయకులమధ్య సమాధాన వెట్టుల గుడిరెనోపైముప్పత్రికకు దెలియకున్నది. కాని, యీ ఒడంబడికవలన లాభములేదని, పైముప్పత్రికకు నిశ్చయమే. ఈప్పత్రికధోరణి జూచిన, స్వరాజ్యబహిష్కారపక్షములమధ్య ఒడంబడిక గుడిరినందులకు లోలోన విషాదము గనుపించును. ఇరుపక్షములును కలహించుచున్నపుడు గలిగినసంతసము నేడు మటుమాయమయినది. మహాత్ముని అభ్యక్షోపన్యాసము, అసంబద్ధప్రలాపమువలె నున్నదట. ఇంతకన్నను విశేషమేదియు పైముప్పత్రికకు గోచరించుట దుర్లభము. స్వరాజ్యమునుగూర్చి మహాత్ముడు నిర్ణయము గావించక పద్ధతులనుమాత్రమే సూచించి వదలి

పెట్టెనని, టైముక్రమిక యధిక్షేపించుచున్నది. మహాత్మునిదృష్టిలో స్వరాజ్యనిర్వహణయత్నము నకన్నను, స్వరాజ్యసాధనమే ముఖ్యము. నేడు అఖిలపక్ష సమావేశమువారు స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇట్టి విధానమును టైముక్రమిక ఆమోదించునా? లేక బ్రిటీషువారే స్వరాజ్యవిధాననిర్ణయాత్మక లని తెలిపి, నిరసనభావము జూపునా? ఇంగ్లండుకు భీష్మాసమయ మరుచెంచినది. కాంగ్రెసుచర్యల బట్టి టైముక్రమిక ఏవగింపు జూపుచుండ, మిత వాదులచర్యల నయినను ఆమోదించుచున్నదా? అదియు గనుపించదు. మితవాదులు సయితము అసంభవమగు కోర్కెల గొరుచున్నారు. ఈ ప్రతిక ఆశలన్నియు, ఆంగ్లో-హైందవులు, పంచ ములు, సిక్కులు మున్నగుసంఘములపై ఇంకను నిలిచియున్నవి. కాని పంచములును సిక్కులును గూడ సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి నే వాంఛించుచున్నారనియు, త్వరలో నీవిషయమున గల దురభిప్రాయ ములు తొలగుననియు నమ్మెదము. విభజించి పాలించెడిసూత్రము ఇకమీద బనికీరాదని స్పష్టముగ తెలుపుట భారతీయులకర్తవ్యము. లేనిపోనిసాకుల జెప్పి స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంకపరచుట కికమీద నేడికిని సాధ్యపడదు. హిందూ దేశమున నిర్బంధములను ప్రయోగించి, ప్రజలను పశుపరచుకొనుట దుర్లభ మని, సోపలిస్తు రిప్రూప్రతిక చాటుచున్నది. ఈ మందలింపును బ్రిటీషు రాజ్యాంగవేత్తలు పాటించి వివేకముతో మెలగెదరా?

నిన్నుజాతులు : మహాత్ముడు

కాలీప్రజలను నిన్నుజాతుల సమావేశమును, మరొకరిని సమావేశములను మహాత్ము డిటీవల సం దర్శించి, వారివిధ్యుక్త ధర్మములను బోధించెను. ఈ సభలన్నిటిలో కద్దరుపట్ల విశేషాభిమానము జూప బడెను. కాలీప్రజలు సూలువడుకుటకును కద్దరును తయారుజేయుటకును అంగీకరించుటయగాక, మద్య పానమును సంపూర్ణముగ వినర్జించుటకును మహాత్ము నకు బాసయిచ్చిరి. మాంసాహారమును వినర్జించు టకుగూడ వీరు సంసిద్ధులయిరి. మూడుసంవత్సర క్రిందట వీరిలో అద్భుతప్రభావము గలిగెను. త్రా గుడును మానుటవలన, పానీ మద్యవిక్రేతలకు నష్టము సంభవించెను. విరును, అధికారులును జేరి, ప్రజలలో గలిగినప్రభావము నణచివేయజూచ్చిరి. స్వదేశసంస్థానములందేమి, బ్రిటీషుప్రాంతములందేమి కల్లంగడులను పూర్తిగ మూసివేయవలయునని ప్రజలింపుడు కోరుచున్నారనుచుకోర్కెను వీరుమహా త్మున కెరుకపరచిరి. మద్యపురాబడిని వదలుకొన వలయునని, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారిని మహాత్ముడు శాసనసభ్యులద్వారా కోరుచున్నాడు. స్వదేశసంస్థా నములవారిట్టిరాబడిని వదలుకొని, తమనుతమ ప్రజ లను వినాశమునుండి తప్పించవలయునని, మహా త్ముడు వేడుచున్నాడు. దాదాభాయి నౌరోజీ, నర్. ఫిరోజీషా మహతా మున్నగు మహామహుల నుద్భవింపజేసిన పానీసంఘము మక్యలాభమును పొదలుకొని దేశసేవయునర్చుట ధర్మమని మహా త్ముడు విన్నవించుచున్నాడు. మద్యపానము ప్రబ లుటకు కారకులు ప్రజలుగారని విదితమగుచున్నది.

అధికారుల దృష్టిపథమే, యిందుకు ముఖ్యకారణ మగుచున్నది. మద్యపురాబడిపై నాశను విడనాడు నెడల, హిందూదేశమున సంపూర్ణ నిష్కేధమును కొనసాగించు కేంద్రమాత్రము కష్టము గానేరదు.

విచిత్రాక్షేపణ

ఇటీవల ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘసభయందు కన్య సింఘు, పాశ్చాత్యదేశములందువలె యాచ కులచే నిర్బంధముగ పనిజేయించుట యిక్కడ పాపగదనియు, సహజధార్మికశీలురగు భారతీయులిట్టి నిర్బంధము నేవగించెద రనియు, మహాత్ము డువ దేశించినరీతిని నూలువడుకుట కెల్లరను ప్రోత్స హించుట మేలనియు, పేమవరపు రామదాసుపం తులుగారు సూచించియుండిరి. వీరి యుద్దేశ్యము యాచనావృత్తిని ప్రోత్సహపరచుట గాదనియు ప్రాచ్యసాంప్రదాయముల కనుకూల మగువృద్ధుల నవలంబించుట మేలనిదెలుపుటయేయనియు, స్పష్ట మగుచున్నది. మద్రాసు మెయిలుప్రతికమాత్రము ఇందుకు విచిత్రవ్యాఖ్యానము గావించినది. భీష్మా తనవృత్తికి ప్రోత్సహ మొసగెడి పంతులుగారు ట్టేటుకొన్నిలునభలో ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు తగరనియు, అట్టివారి నెన్నికొనవల దనియు, యీ ప్రతిక హెచ్చరించుచున్నది. ఈ హెచ్చరిక వృత్త తా డనమువలన దంతభగ్న మయ్యెనను రీతి ననుసరించుచున్నది. జాతీయ వాదులు కాన్సిలుకు పోకుండ నాటంకపర చుటకు, మెయిలుప్రతిక కింతకన్నను ఎక్కుడు బల వత్తరమగు హేతువు లేనియెడల, ఈప్రతిక చేసెడి మత్సరగ్రస్త మగు వ్యాఖ్యానములు రామదాసు గారి విజయమునకే తోడ్పడగలవు.

మద్రాసు హిందూ ధర్మాదాయచట్టము

సత్యమూర్తిగారు ధర్మాదాయచట్టమును రద్దు జేయుటకు ప్రవేశపెట్టినచట్టము, ఈమారు శాసన సభలో చర్చకు రాదనియు, రాజప్రతినిధిగారు సూ చించిన పద్ధతుల ననుసరించి సవరణచట్టమును మద్రాసుప్రభుత్వమువారే ప్రవేశపెట్టెద రనియు, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసుప్రతిక దెలుపుచున్నది. టెక్ని కలు కారణముల మూలమున, సత్యమూర్తిగారి ప్రతి పాదనము నీమారు నిలిపివైచినను, ప్రజలు ధర్మా దాయచట్టము నామోదింపజాలరు. ఈచట్టమును బూర్తిగ సవరించుటకు మారుగ, రాజప్రతినిధిగారు సూచించిన ఒకటి రెండుచోట్లు మాత్రమే సవరిం చుట ప్రయోజనకరముగాదు. రాజప్రతినిధిగారియ నను తమ కాక్షేణార్థములని తోచినవిషయముల నన్నిటిని వివరింపక స్థానీవులక న్యాయముగ ఒకటి రెండుసంగతులమాత్రము బేర్కొనిరి. అట్టితరీ ప్రతి ప్ప నానలనుంచి, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించుట ప్రభుత్వధర్మము. ప్రజాప్రతినిధులు సూచించిన ఆక్షే పణలను త్రోసిపుచ్చి, రాజప్రతినిధిగారు ఆక్షేపిం చిన పిమ్మటమాత్రము వారియా దేశము ననుసరిం చుట, స్వతంత్రతాలోచనకు నిదర్శనము గాజాలదు.

దక్షిణాఫ్రికా: పర్ణభేదము

దక్షిణాఫ్రికాలో రంగుభేద మెంతటి తీవ్రరూ పము దాల్చుచున్నదో విదేశవార్తలందు గన్ప టును. శ్వేతతరజాతులు దక్షిణాఫ్రికావారయినను

ఆసియావాసులయినను, వీరికి వన్యత్వమును నైపుణ్యపు సర్దిఫిక్కులు నీయగూడ దని, శాసించ బోవుచున్నారు. కొన్నిరకములపనులను తెల్లవా రలుదప్పు తదితరవర్ణములవారెవరును జేయగూడ దని, ప్రభుత్వమువారు శాసించెదరు. ఇట్టిసిద్ధిలో భారతీయు లింకను ఓడిమిజూపు టెటులనో దెలియ దు. దక్షిణాఫ్రికావాసుల రక్షణబాధ్యతను వహిం చెడి తెల్లవారు, వీరి జీవనములను ఊడబెరుగుట మూలముననే తమ ధర్మమును నిర్వహింపగలరు గాబోలు! తెల్లవారి స్వార్థపరత్వము మిన్నుముట్టినది. వీరి ధర్మప్రసంగముల నిక నెవ్వరును నమ్మజాలరు. నల్లజాతుల సాభాగ్యమును శ్వేతజాతులవారు పెం పొందించెదరను నూహ కల్ల యని, దక్షిణాఫ్రికా చారిత్రము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది.

కాశీ: రీక్రూటింగు

కాలనీలకు కూలీలను గొంపోవుటకు, యాత్ర జరుగు సమయములందు ప్రయత్నింపగూడదని, ఎమిగ్రేషనుచట్టము దెలుపుచున్నది. కాని, కాశీ యందు సంవత్సరమంతయు యాత్రికులు మూగు చునేయుందురు. అట్టి పవిత్రప్రదేశమును రీక్రూ టింగుస్థలముగ గావింపగూడదని ప్రజలు మొర జెట్టుచున్నను, వారిమొరలు విఫలమయ్యెను. ఇది మిగుల అక్రమ మని, సి. యఫ్. ఆంధ్రమానుగారు దెలుపుచున్నారు. మారిషసుకు వలసపోయిన 519 మందిలో 303 గురను కాశీనగరమునుండియే రీక్రూటు జేసిరట. ఇట్టిచర్యలు అత్యంత పుణ్యతీర్థమగు కాశీలో జరుగుచుండ, ఏహిందు వునకు మనస్తాపము గలుగకుండును? ప్రజాభిప్రాయ మీతీరున నిరసింపబడుచుండ ప్రజలలో నశాంతి వృద్ధియగుచో నాశ్చర్య మేముండును?

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు

సి. దొన్స్వామి అయ్యంగారి తీర్మానము

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారి ప్రత్యామ్నాయ సవరణ తీర్మానములు

ధర్మ, జనవరి 24 :— భారతశాసనసభాసాదముపై బెంగాలు ఆర్డినెన్సు రద్దుగావించవలయునని, గౌరు సి. దొర స్వామి అయ్యంగారి తీర్మానముపై, బెంగాలు ఆర్డినెన్సుమీద బుధవారమునాడు భారతశాసనసభయందు చర్చజరుగనున్నది. రేపు ఆశివారము సాయంత్రముందు సమావేశమగుచు జాతీ యవాదుల సమావేశమందు, తీర్మాన మేరూపము దాల్చవలయు నో నిర్ణయింపబడును. ఈలోపున దొరస్వామి అయ్యంగారి తీర్మానమును సవరణ గానించుటకు, జాతీయపక్షపు కార్యదర్శి యగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, రెండు ప్రత్యామ్నాయ సవరణలు భారత శాసనసభయందు ప్రతిపాదించుటకు బంపిరి. చట్టముక్రింద సర్టిఫై చేయబడినవో బెంగాలు క్రిమినలులా ఆ మెండుమెంటు బిల్లును, 1924-వ సంవత్సరపు 1-వ యిండియను క్రిమినలులా ఆ మెండుమెంటుఆర్డినెన్సును తీసివేసి భారతశాసన సభచే ఆమోదింపబడిన అట్టచే నవి రద్దు చేయవలయుననియు నొక ప్రత్యామ్నాయ తీర్మానమును ఎ. రంగస్వామి అయ్యం గారు ప్రతిపాదించెదరు. బెంగాలుక్రిమినలు లాఆ మెండుమెంటు బిల్లు చట్టమైనయెడ, ఆర్డినెన్సు ప్రకారముగ గాని, రిగ్యులేషను మూడుక్రిందగాని, ఇండియను సీనియర్ ప్రాసీజరుకోడుల నిబంధన క్రిందగాని, నిర్బంధింపబడిన వారిలను వెంటనే విచారించుటకు చర్య దీసికొనవలయుననియు, విచారంపబడుటకు ప్రభుత్వ మిష్ట పడనియెడ అట్టివారిని, విచారణయందు నిర్దోషులని తెల్పబడిన వారిని, వెంటనే విడుదలజేయుటకును, 1924- వ సంవత్సరపు 1-వ ఆర్డినెన్సును భారత శాసనసభాసాదము నొందిన అట్టచే రద్దుచేయుటకును, రంగస్వామి అయ్యంగారి కెండవప్రత్యా మ్నాయ తీర్మానము ప్రతిపాదించ బడును. (ఆ. ప్రెస్)

మదరాసు వార్తలు

చెన్నై పురి అన్నదాన సమాజము:—చెన్నై సమాజమువారు జరిగిన 4 వారములలో మొత్తము 2150 మంది బీదలకు అన్నదానము చేసిరి:—

జరిమానాగాని 2 నెలలు పైదుగాని:—తెనీవా నుండివచ్చిన కాన్స్టేబుల్ అను వీధిలో వి. వాల్టర్స్ అను నాతని యొద్దపెట్టెలు ఒకటిపట్టుబడినది. దానికి లైసెన్సు లేదు. మేజిస్ట్రేటుదగ్గర కేసులేగా 200 జరిమానా లేనిచో 2 నెలలు కఠిన శిక్షననుభవించ వలయునని తీర్పుచెప్పెను.

మనుచి నివారణము:—పట్నములో మనుచి వ్యాపించుచున్నదిగాన భవీరంగ సంస్థ అధికారులు వ్యక్తులు తమకు తమవారికి టీ కాఫీలు వేయించుకొనుట ముఖ్యమని యు, మనుచియున్న యిల్లు యజమానుడు అధికారులకు రిపో ర్టుచేయవలయుననియు, టీ కాఫీ వేయించు కొనుటయే మనుచి నివారణకు తగిన యుపాయమనియు ఆరోగ్యాధికారి ప్రక ణించుచున్నాడు.

రాకపోకలు:—రా॥ బి॥ టి. తణికోచలంబెట్టి ఉ దకమండలమునుండి తైళ్ల యిన్స్పెక్టర్ జనరల్ మేకనోచి, డి॥ బి॥ జె వెంకటసారాయ్య నాయుడుగారు నేడుదయం బచ్చిరి.

రియర్ ఎడ్మిండ్ హెచ్. డబ్ల్యు. రిచ్చండ్ తిండిన్ నావికదళాధ్యక్షుడు నిన్న సాయంత్రము "చాతాం" ఓడపై ఎచ్చిరి వారికి ఉదయం గొప్ప స్వాగతముయ్యబడెను. గవర్నరు గారు వారు పరస్పరదర్శనముల గావించుకొనిరి. వీరిరాకకు గు రుగా ఫిరంగులు మోగింపబడెను. పెద్దలు, ఉద్యోగులు వీరికి స్వాగతమిచ్చిరి. పోలీసుమాటు హడావిడిగా హార్బరునుండి గవర్నరు మెంటు భవనమువరకా సహరా నిలుచుండిరి. వీరికి స్వా గతమిచ్చినవారిలో మైసూరు యువరాజు మొదలగు ప్రముఖులు గలరు.

హిందూధర్మాదాయముల చట్టము

సత్యమూర్తి గారిచిల్లు

హిందూధర్మాదాయములచట్టము వైస్రాయిగారి సమ్మతి నిబబడిన పిదప యింకను పూర్తిచెందు జాగ్రత్తలులో ప్రక టింపబడినందున దానిని తొలగించుటకుగాను సత్యమూర్తి ప్రతిపాదించునన్న బిల్లుకాసకేభలో ప్రవేశపెట్టబడదని తెలి యుచున్నది.

వైస్రాయిగారు నూచించినప్రకారము సదరు చట్టము నకు ప్రభుత్వమువారి కొన్ని సవరణల ప్రతిపాదించునన్నారు.

ఆంధ్రభారతీయ పత్రిక ప్రధానము

సంపాదక నిర్వహణ

(భారతీయ రిజిస్ట్రార్.వి. ఎస్. శ్యామ్.వి.వి.టి.టి గారు ప్రచురణార్థము ఈక్రిందివిషయమును బంపుచున్నారు.) విశ్వవిద్యాలయమువారు అడిగిన వారికెల్లను బిరుదము లను, పట్టములను నిచ్చెదరన్న భయపజలలో కొందరికి కలదని, మాకు అనుదినమువచ్చుచున్న ఉత్తరములవలన తెలియుచున్నది. ఇందులో ఎంత మాత్రమును నిజములేదు. విశ్వవిద్యాలయ నియమముల పరికించినవిశ్వవిద్యాలయపట్టము (డిగ్రీలను) బాం ధవలయినన్న కొంతకాలము విశ్వవిద్యాలయమువారి కలకాల లలో విద్యార్థులుగాచేరి, పండితులయొద్ద శిక్షణబడెనువలయు ను అటులేవలన విశ్వవిద్యాలయమువారి పట్టపరీక్షలలో వారి లెక్కయెను. బిరుదుల బడయుచున్నాము. విశ్వవిద్యాలయ మువారి పరీక్ష విధానము ననుసరించి శిక్షణబడిన కృతార్థులైన గాని యీగౌరవమునకు అర్హులుకారు. దీనిని దేశీయులందరు గ్రహించవలయును.

ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాలయమువారు బిరుదుల పట్టముల నిచ్చు విషయమునకున్న ప్రజలలో ఆంధ్రవిజ్ఞానమును పెం పొందించుకేయ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. దీనిని సైతము ఆభిమానులందరు గ్రహించి, మా యీ యాశయముల నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుటకు అన్నిరీతుల వోడ్పడ తోరుచున్నాము.

ఆరోగ్యసూచనలు

ప్రాధునలేవగానే ఒకపావుసేపు వేదీనిట్లు (తాగినచో జిర్ణికై పుష్టికగును) యవ్వరిముగ తలవెంట్రుకలు నెరియున్నచో ఆలివు మునుపెచ్చుచేసి రావలెను. అకిం శ్లంబు మద్యముగను మెధితేలేదు స్పింటు రుడ్డి చో పగులుపగవు.

విషమిడి చంపయత్నించుట

శిక్ష రద్దుచేయుట

చిత్తూరుజిల్లా కొండవల్లినివాసి యగు గిండడు అనువా డు మల్లపల్లియందు నివసించు మాడిగ నుబ్బడు అనువానిని విషముపెట్టి చంప యత్నించెనను సేరముపై చిత్తూరు సెషన్సు జడ్జిగారు 10 సం॥ శిక్ష విధించిరి. అందుపై అపీలు చేయగ నేడు న్యాయమూర్తులు వారెను, దేవదాసుగారలు శిక్షను రద్దుచేయుచు తీర్పు నొసంగిరి.

(ప్రాసిక్యూషనువారి వాదన ప్రకారము ముద్రయి చని పోయిన నుబ్బడు అనువానికి 29-7-24 న 5 జులు జైలును తిను టకు నిడెను. దానిని తిని తన యింటికి వెళ్ళుమండగ మార్గమందు నుబ్బడికి కడుపునొప్పి వాంతులు గలిగెను. వెంటనే ఆతడు అనుపత్రికి గొనిపోబడి చికిత్స చేయ బడెను గాని మరు సటిదినముననే మరణించెను మరణసమయమందు నుబ్బడు మ్యాజిస్ట్రేటునకు వాఖ్యాలమిచ్చుచు తనకు ముద్రయి 5 జులు జైలునుపెట్టగ తానుతింటిననియు తనబిడ్డకొరకై మరెయ్యం తనిడగ దానిని తనయొద్దనుంచితినని చెప్పెను. ఆయిలిన జైల్ల పుముద్దరై ద్యులచే పరీక్షింపబడి అందు విషసంబంధమేమి యులేదని రుజువుపర్చబడెను. కాని చనిపోయినవాని శవము పరీక్షించగ నందు విషసంబంధమున పదార్థముగలదని కనుగొని రి చనిపోయిన నుబ్బడికి విరోధియగు వెంకటసామి యనునా తని ప్రాత్యహముచే నీవిషము పెట్టుబడియెనని క్రిందికోరునందు ప్రాసిక్యూషనువారు వాదించిరి.

ఎ. శివనాథకొ గారు ముద్రయితరపున వాదించుచు ము ద్రయి విషమునిచ్చుటకు ప్రత్యేక ఉద్దేశ మేమియు లేదనియు ఒకచో 5 జులు జైలు మువిషపూరితము లైనను ముద్రయి వాని నెరిగి యుండజాలదనియు వాదించెను.

న్యాయమూర్తులు ముద్రయి చంపుచుద్దేశముతో విషము నొసంగినట్లు సాక్ష్యము లేనందున క్రిందికోర్కెతీర్పున రద్దుపరచి శిక్షను త్రోసివేసిరి.

వివాహము రద్దు చేయగోరుట

భార్యయొక్క దుర్వాప్యసారము

నేడు మదరాసు హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తివారల గారి సమక్షమున ఎడ్వైన్ ఆల్టర్ నన్ స్కాటు అనునొక ఆంగ్లో హైందవుడు దేసరిమేరి లూయిస్ స్కాటు అను తన భార్య యొక్క వివాహము రద్దు చేయవలసినదిగ 1863 సం॥ వివాహ ము రద్దుచేయుచట్టము క్రింద పిటిషను పెట్టుకొనెను. ఎడ్వైన్ ఆల్టర్ నన్ స్కాటు ఆంగ్లో హైందవుడు. క్రైస్తవమతము. తెంగళూరునందు సాల్టు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగ పనిచేయు చుండెను. 1914 సం॥ సెప్టెంబరులో వికాఖపట్టణమందు వివా హము గావించుకొనెను. 1915 సం॥ నవంబరు మెలో వారి కొక పుత్రుడుగలిగెను. 1920 వ సం॥ జనవరి 29న భార్యభర్త లిరువురు కాపురముచేసిరి. పిదప భర్త సంగ్రామముచు పనిచే యుటకు వెడలుచు భార్యను కుమారుని తెంగళూరునందు దిగ విడిచెను. 1921 మార్చి నెలలో తిరుగ నాతడు తెంగళూరునకు రాగ భార్య తనయింటిని విడిచి వేరొకయింటియందు నివసిం చుచుండుటకు గనుగొనెను. భార్య భర్తతో నుండుటకు నిరాక రించెను. ఎడ్వైను వికాఖపట్టణమునందు ఉద్యోగములో ప్రవేశిం చుటకుగాను భార్యను పుత్రుని మామగారి ఇంటిలోపదిలి తానొం ట రోగ వై టె ను. 1924 సం॥ ఆగష్టు నెలలో తనభార్య మామగారి రింటినికూడదలి కామ్మబెల్ అనుమరి యొక స్త్రీతో వేరొకచో నివసించుచుండెనయు పలుమారులు బహువిధములగు దుర్వాప్యసారములలో నైనదనియు ఇప్పటి కిని అట్టివ్యభిచారిక నె గడుపుచున్నదనియు నాతనికి తెలియ వచ్చెను. అనేక మాసలు భార్యనట్టి దుర్మదత్తవలన తనతో నుండవలసినదిగ కోరెనుగాని అట్టిప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫల ములాయెను. చివరకు భర్తవిసిగి వివాహము రద్దుచేయబడుట కును కుమారుని తనవశము చేయుటకును కోర్టువారి అనుమతి గోరెను. విచారణ జరుగుచున్నది. సిడ్నిక్స్ త్రిపు కె. యస్. నారాయణయ్యగారు ఎడ్వైన్ తరపునను, రాజగోపాలకొ (భారిష్టరు) ఏ. యి. రెన్ కాంటరుగారలు ఎడ్వైన్ భార్యత రపునను వాదించిరి.

రాధామాధవనభ:—శ్రీవ్రేవరినెల మొదటి తేదీ ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 12గంటలకు కృష్ణాప్ర నాయు డు అగ్రహారంబీధి 26నంబరుగల శ్రీయుత శిరోభూషణ వెంక టాచుల కాస్త్రీగారిగృహమున శ్రీరాధాకళ్యాణముహూర్తము జరుగును. వినుగూట బీడుకన్న కానము జరుగును.

ఉరిశిక్ష తొలగింపబడుట

న్యాయమూర్తులు వారలను దేవదాసుగార్ల సమక్షమున

రామనాథుజిల్లా ఉత్తకోశ మంగళం నివాసి యగు అయ్యరు పెరుమాళ్ పిళ్ళయను నాతడు తన భార్యయొక్క స్వభావమును కించించి ఆమెకు హత్య యొనర్చెనను సేరముపై రామనాథుజిల్లా సెషన్సు జడ్జి ముద్రయికి ఉరిశిక్ష విధించెను. సెషన్సు జడ్జిగారి సమక్షమున యొసంగిన సాక్ష్యముచు ముద్ర యిపై సేరము సెక్షనవగ రుజువు పనుపగల బలవత్తరమగు సాక్ష్యములేదు. ప్రప్రథమమున విచారణ సమయమున న్యాజిస్ట్రేటుగారివద్ద నొసంగిన వాఖ్యాలములను తీసాక్ష్యమున కును చాల వ్యత్యాస ముండెను.

న్యాయమూర్తులు ప్రాసిక్యూషనువారిచే ముద్రయిపై నాలోపింపబడిన ఉద్దేశము రుజువుగా లేదనియు, ముద్రయి హత్య నొనర్చెనని ప్రత్యక్షముగుసాక్ష్య మేమియు లేదనియు, క్రిందికోర్కెనందలి సాక్ష్యము ముద్రయి నేవిధమున సభాధ్యునిగ జేయుటలేదనియు తలంచి ముద్రయిని శిక్షనుండి విడుదల జేసిరి.

డి॥ బి॥ యల్. ఎ. గోవిందరావును అయ్యర్, కె. యస్. రామభద్ర అయ్యరుగారలు ముద్రయి తరపు వాదించిరి.

మధురవార్తలు

మధుర, జనవరి 25—నిన్న సాయంత్రము తిరువలనా యకుని భవనముచు జిల్లా న్యాయాధిపతి రెయిలీగారి యధ్యక్షత క్రింద నొకసభ గావించబడెను.

సెంటుజూన్సు ఆంబులెన్సు పటాలము

దీనియొక్క శాఖనొకదానిని గ్రామమున నాపించుటకు తీర్మానింపబడెను. దానికి తాత్కాలిక సంఘముకట్టి కెప్టి సెంటుకర్నల్ చార్లీ. వి. యమ్. యస్ గారధ్యక్షుడుగను, సాం డర్న యమ్. ఏ. ఐ. యి. యస్ గారు పూర్వభూమిగను, సేర్ప జిరిరి. ఈసంఘమువారు పటాలముశిక్ష గావలసిన నియమము లను తయారుజేతురు.

బాలికనుజంపుట

రెంక సంవత్సరముల ప్రాయముగల శిశువొకటి చంపఁ బడి, రైలుమార్గమున నేటియుదయము మాడబడినది. ఈ బిడ్డ రామనాథపురిము, మండపమునధ్వనుంచి పూలియను న్నైవనువద్ద పారవేయబడినది.

రు 4000 ల దొంగతనము

మొన్నకుక్లవారమురాత్రి కొందరు దొంగలుగలసి, రామ నాథపురముజిల్లాలో సాయలగూడి యను గ్రామములో సా హుకారగు మీనాక్షిసుందర చిట్టిగారి యింటబడి రు 4000/- లను, నగలను దొంగిలించిరి.

ముదుకలతూరు పోలీసుస్టేషను సబ్-ఇన్స్పెక్టరు శర్మ రు 8000/-లఖరీదుచేయు నగలను బయటకు దియదలిగెను. ఇవి సముద్రపుటాపున నొక కొబ్బరితోటలో ధూళిపిత్తులు జేయబడినవి. పోలీసువారింకను, మిగత దానికొఱకు వెదకు చుండిరి.

సర్ మాం టేగుబల్లరుగారి ఆగమనము

సర్ ఫ్రాంకు సైగారి నిర్గమనము

నాగపురము, జనవరి 26:—నిన్న నిచ్చటకు వేచేసిన నూతన గవర్నరుగారల సర్ మాం టేగుబల్లరుగారికి సర్ ఫ్రాం కు సైగారు అధికార భారములను బిడ్గించిరి.

ప్రత్యేక పుర్రె లో నేటిఉదయమున నాగపురమునం డి బయడెరివెడలిరి. వీరు పోవుచున్నారని నూచించుట ఫిరంగులుపెల్లుబడెను. విరిమించుచున్న గవర్నరుగా గౌర వార్థముగౌరవపటాలమును, బాండు, యూనియను బాగుగజ ముదలకుతంతులు రై నిచ్చేమనవద్ద జరుపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

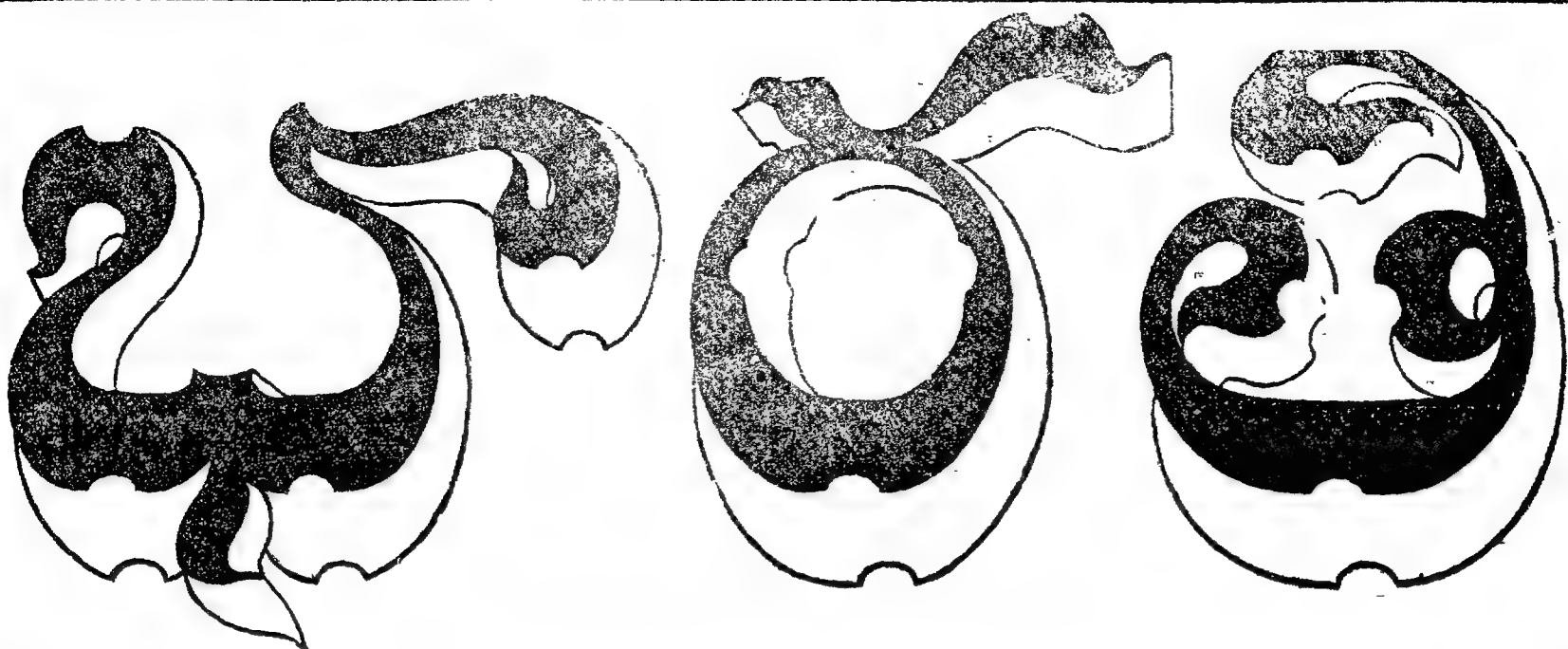
మధ్యపరగణా శాసనసభ

మార్చి 31-న తేదీని సమావేశమగును

నాగపురము, జనవరి 26:—మార్చి 31 వ తేదీ మంగళవారము మధ్యరాత్రి శాసనసభ సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

సైనికవిమానము

ఆలవాభాదు, జనవరి 26:—పొట్టానుండి, విన్నపా యకం త్రము, యిడలుగుడంచిన సైనికవిమానము నేటిఉదయమున 9.15 గంటలకు వెడలిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంవత్సరమున మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రములు ఇతర చిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

పుష్క మాన సంచిక

విషయానుక్రమణిక

భారతి ప్రశంస; శంకర దివ్యమూర్తి—కొండెన బాలకృష్ణయ్య గారు; స్వవిషయము; కడుపుతీపు—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; బెల్లాము కాంగ్రెసు; వేనవికాలపు గౌతమి—మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; లక్షణగ్రంథవిశేషములు—విద్వాన్ దువ్వూరి వేంకటరమణశాస్త్రిగారు; స్వప్నగత వేణుగానము—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు; రుక్మిణీపరిణయము—భమిడిపాటి పెదరామసోమయాజులు గారు; లేఖని—ఉమర్ అలీషాగారు; ద్రవిడవాఙ్మయము—ఆంధ్రులు—ఆ. రంగస్వామినరస్యతిగారు; లక్ష్మీ—భమిడిపాటి రామసోమయాజులుగారు; మనిషి—కోటి-చింతా దీక్షితులుగారు; విజ్ఞానబీజము—దంటు సుబ్బవధానిగారు; సుశీలారూపములు—పారనంది జగన్నాథ స్వామిగారు; పురాణస్మృతితరంగిణి—శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు; ద్రాక్షిణి—శ్రీమతి పులుగుర్త లక్ష్మీనరసమాంబగారు; పాపరాజకవి ప్రశంస—గున్నేపల్లి అక్షయలింగముగారు; పాల్కురికి సోమనాథుని గురుప్రశంస—నిడుదవోలు వేంకటరమణగారు; నన్నయభట్టారకుడు—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; తాయువార్తాపద్ధతి—కానూరు లక్ష్మణరావుగారు; చాటూర్తులు—నడకుదుటి వీరరాజకవి గారు; తానొకటితలచిన దైవమొకటి తలచును—సునర్ల సూర్య

ప్రకాశముగారు; పూలకన్నె—వీనుగు తమ్మిరాజుగారు; టిపోథా నము—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; మార్గాన్వేషణము—దుర్గ మహాంతి సీతారామశర్మగారు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తి గారు; అనుతాపము—మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారు; నాటకములు—జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు; ఈశ్వర ప్రసన్నత—టి. శివశంకరం పిళ్లె గారు; ప్రాచీనాంధ్ర—లేవ్వరు?—ఆర్యులుకారా?—చిలుకూరి వీరభద్ర రావుగారు; ‘లేవ్ జే’మహాత్ముని—సుభాషితములు—ఆదిపూడి సోమ నాథరావుగారు; హిందూదేశపు లక్కపరిశ్రమ—చీరావూరి రామ సోమయాజులుగారు; గ్రాంథికవ్యాపహారిక—భాషా విస్ఫోదతారావళి—త్రిపురాన వేంకటసూర్యప్రసాదరావు దొరగారు; కొన్ని కావ్యతీయ శాసనములు—మానవల్లి రాఘవకృష్ణకవిగారు; శ్రీవేంకటేశ్వర స్తవము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు; తంజావూరి సరస్వతీమహల్—వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారు; పల్లెటూరి పయనము—కాశీ వ్యాసా చార్యులుగారు; పద్మనాయకవిక్రమనాటక విమర్శనము—శ్రీరంగము సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు; సేవ్య సేవకోపదేశము—శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వర ప్రసాద బహద్దరు గారు; గ్రంథవిమర్శనము; నిర్మలాత్మ—చింతలపూడి సీతారామయ్యగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రపటములవివరము

త్రివర్ణచిత్రములు:—శ్రీకృష్ణుడు—భారతరణరంగ సూత్రధారుడు; ‘నన్ను చంపెదనన్నావుకాదా!;’
‘లక్ష్మీ...ఆ బంతిమొక్కల మధ్యని మేలుబంతి అయిపోయినది.’

సాధారణచిత్రములు:—మహాత్మాగాంధీ, శ్రీయ్యత గంగాధర బాలకృష్ణదేశపాండే, కెప్టను బి. శ్రీనివాసమూర్తి, సర్ శంకర నాయర్, ఏ. రామస్వామిమొదలియారు, డి. కే. భరద్వాజ; బాబు రాజేంద్రప్రసాదు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి; డాక్టరు కిచలూ, పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, బాబు య్యాషకాంతిఘోష; బెల్లాము జాతీయమహానభామంటప సింహ

ద్వారము - వెలుపలివైపు, లోపలివైపు; గాంధీమహాత్ముని ఉపన్యాసము, ప్రతినిధులకు నీటివనతులు; గ్రంథాలయసభా ప్రతినిధులు; విజపూరు గోల్ గుమట్; జైన దేవాలయము—బెల్లాముకోట, బెల్లాముకోటలో జైన దేవాలయముయొక్క చిత్రములు చెక్కబడిన లోకప్ప, బెల్లాం కోట జంటబురుజులు, శ్రీరాగము, మాళవ శ్రీరాగిణి, మాళవికారాగిణి, ధన్యాస్తిరాగిణి, వసంతరాగిణి అసావేరిరాగిణి; ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

(ဗ. ပြေ.)

అకాలియం ద్వమ చరిత్ర

సత్యాగ్రహముల విజయము

సర్దారు హరి నామ సింగు గారి యువ న్యాయము

అకాలియద్వమమును గురించి, దేశమునందు ప్రచార మొనర్చుటకువచ్చిన సర్దారు హరి నామ సింగుగారు, నిన్న తిరువల్లి శ్రీశైల సముద్రపుటాద్వన, శ్రీయుత టి. ప్రకాశముగారి యధ్యక్షత క్రిందజరిగిన బహిరంగసభయందు, ఉత్సాహపూరిత స్పృహనుపన్యాయము నొసగిరి. ఆధ్యక్షుడు దుపన్యాసకుని, సభ్యుల కరుకపరమము, నాతడు మహారాష్ట్ర అకాలిసంఘమున కధ్యక్షుడు డనియు, అకాలియద్వమమునుగురించి, దక్షిణదేశమున ప్రజలకెరిగించుటకుగాను పర్యటన మొనర్చుచున్నారనియు నుడివనెను. అకాలిలు ఇంతవరకు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహములను, వానివిజయములను వివరించుచువానికన్నిటికిని చూలకారణము, దౌర్జన్యరాహిత్యముయొక్క సిద్ధాంతమును బాగ్ గ్రహింపగలుగుటయేనని అధ్యక్షుడు నుడివెరి. సత్యాగ్రహముల ప్రారంభించుటకుపూర్వము, వారు తమసంఘమునందు నిర్మాణ కార్యక్రమమును పూర్తి గావించిరి. ప్రస్తుతము వారొనర్చుచున్న పోరాటము పూర్తిగా రాజకీయమైనది గాక, మతసంబంధమైనది మాత్రమేయైనను, రాజకీయోద్వేగముతో సమానమైనదిగానే తదిగణించవలెను. మనప్రాంతములందు 1921-22సం॥ లందు ఇంకను కద్దరు ప్రచారమునకు ప్రయత్నము తొనర్చక పూర్వమే, అకాలిలందరు కద్దరువస్త్రధారణను పూనుకొనిరి. అట్లుతరువాతమాత్రమే వారు కాసంతరిస్కారమునకు గడంగిరి. బెల్లాము కాంగ్రెసు నందు భారతదేశ మంతయు, తావిదివరకు గావించుకొనిననీర్వాసములను తిరిగి యుపసంహరించుచు ఆపహేయోద్వేగమును నిలిపివేయుమండగా అకాలిలు, తమ నిశ్చయమునం మేమాత్రమును చలంపక తమ యుద్వేగముకొరకును దేవాలయములకొరకును ప్రాణములనర్పించుటకు సంసిద్ధులై ప్రతిదినమును వందలకొలది జైలులకు ప్రయాణమొనర్చుచున్నారు. దీనికి కారణము సభ్యులకు దెలిసియే యుండును. అకాలిలు మంచికమిత్రుగలవారు వారికిందు మంచి నిర్మాణము గలదు వారేయుద్వేగమును ప్రారంభించింను ఒక్కవ్యక్తివలెనుండును నడచెదరు. వారి విజయముల కిదియేములము కాంగ్రెసువారు భిలాభతు ఉద్వేగమునందు ఎట్లు పాల్గొనినో, అకాలి యుద్వేగమునందుగూడ నట్లులే బాధ్యతను గైకొనక పోవుట కోచనియము. అకాలివిజయముపైననే, భారతదేశ విముక్తి యాధారపడియున్నది. అకాలియద్వేగము విఫలమయి నయెడల మనస్వరాజ్యోచ్ఛ్వేగమును విఫలమైవట్లునించవలెను.

హరి నామ సింగుగారు

గాంధీమహాత్ముడు పూర్వ మొకమహర్షి యైయుండుననియు, భారతవర్ష మయొక్క దుస్థితినిగాంచి, దానిని తొలగించుటకుగాను, మహావీరుని యాదేశముచే భారతదేశమున నతరరించి యుండుననియు అతని సలహాప్రకారము తాము దౌర్జన్య రాహిత్యమార్గము నవలంబించితిమని నుడువుచు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. అంతవరకును, మే మాయారోపియజలనంప దకొరకు పోరాడుచుంటిమి. ఇందుకు మాకు ముట్టినమొదటిప్రతిఫలము జలియనువాలాబాగు ఘోరహత్యలు. అచ్చట నిరపరాధులగు మాబంధువులు మిత్రులు పిల్లలు స్పృహను ఆతిదాదులుగ కూనీచేయబడిరి. స్త్రీలు బహిరంగము గ వీధులం వవమానింబడిరి. అప్పుడు మహాత్ముని సలహాదీక్షిని, మాసంఘమును సంస్కరించు కొనజుట ప్రారంభించితిమి. మేమాపని యందు నిమగ్నులమైయున్నను స్వరాజ్యోద్వేగము నందుగాని, భిలాభతుద్వేగమునకు సహాయమునట్లుట యిందుగాని, మే మితర ప్రాంతములవారి కంతమాత్రమును వెనుకబడలేదు. మాలో ముఖ్యులగువారి నెందరినో మేమాగూడ నాయుద్వేగమునకర్పించితిమికాని, ముందుమాసంఘమును సంస్కరించి పూతమైన దుర్బుధునినది, స్వరాజ్యమునకు అర్హులగుజాలదని మే మెంచితిమి. స్వరాజ్యమును సంపాదించిన తరువాత దానిని నిలుపుకొనజాలకపోయినయెడల నది నిష్ఫలమగుటయే గాక, మరియొక విదేశీయుల దాస్యమొనర్చవలసివచ్చును.

సంస్కరణ ప్రయత్నములు

మేము మొట్టమొదట సకాలి సంఘముల నేర్పరిచితిమి. అకాలియనగా మరణరాహిత్యుడని యర్థము. అందుజేరువారు, తమ ప్రాణముల నర్పించుటకై పుష్కలము సిద్ధులైయుండవలెను

ఈసంఘములందు జేరుటకుగల నిబంధనలు చాలతీవ్రమైనవి. కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నెలకు 2000 నూలుచందా నేర్పరచి నందులకే చాలమంది ప్రజ లసంకృప్తిని దెలుపుట చాల కోచనియము. అకాలి సభ్యులకుండవలసిన అర్హతను వివరించుచు నొక శీర్షికగలదు. అందు సభ్యుడగు జేరగోరదువేని "నితలను నదికి, దానిని చేతులందుంచుకొని తీసికొనివచ్చి, అకాలిసంఘ మువారియెదుట నుంచును," అని ఆశీర్వాదములను. ఇంతతీవ్రనిబంధనను తెల్పినను, ఈసంఘములందు జేరుటకు ప్రజలు గన్నరచిన యుత్సాహమును గాంచి మేమాత్వేగముండితిమి పురాణములందు పూర్వుల సాహసములను త్యాగములను చదివి నవ్వుడుండు సందియము ఎన్నియు నిష్పడు తొలగిపోయెను.

మాదేవాలయములను మఠములను విశేషముకొనుటయే మా ప్రధమ ప్రయత్నము. మన దేశముందు మఠములును దేవాలయములే మత ప్రచారమునకు ముఖ్యసాధనములు. ప్రస్తుత మిదేవాలయములందు గాన్నియు అవినిలిచెప్పుట కలవిగావున్నది. దేవాలయముల వచ్చు అపారమగు నాదాయమునంతను, మత ప్రచారముకొరకును మతవిద్యకొరకును నుపయోగించుటను వివరి, దానినంతను మతాధిపతులను, పూజారులను నీతిబాహ్యప్రవర్తనలకు నెచ్చించుచున్నార. పూజారులను మతాధిపతులను తమ నడవడి కను సంస్కరించుకొనవలె ననియు; దేవాల యాదాయమునకు సరిగా జరగాభ్యర్థుల చెప్పవలసినదని మాత్రమే మేము గోరితిమికాని; మే మింతకును ఏమియువారిని గోరలేదు. కాని వారు ముమ్ముల నికారించి దేవాలయములు తమ స్వంతమనియు ఆవసరముయిన కొద్దలో వ్యాజ్యము చేసికొనుడనియు నుడివెరి. కొద్దులలో వ్యాజ్యములనినను, వానియందలి వ్యాజ్యములనిన ను ఏమియో అందరకు దెలియును. అంతియగాక జనహయవాద యుద్వేగములను మేము కొద్దుల బహిష్కరించియుంటిమి; అందుచే దేవాలయ సంస్కరణమునకు ఒక్కసత్యాగ్రహము దప్ప మికు వేరుమార్గము గాన్నింపలేదు.

మొదటి సత్యాగ్రహము

నానఖానా దారుణహత్యలు

మొట్టమొదట సత్యాగ్రహము నానఖానా గురుద్వారమునందు ప్రారంభింపవలసి వచ్చెను. అచ్చటనే పూర్వము గురు నానకు జన్మించినది. సరదారు లక్ష్మణసింగు, 20) మంది అకాలిలతో మరియొక గురుద్వారమున కేగుచు, సూర్యమధ్యమున, నానఖానా గురుద్వారమున ప్రార్థనలు సల్పుటకు నిలచెను. అకాలిలను భయపెట్టి ఆంగ ద్రొక్కవలెనను ఉద్దేశముతో అచ్చటి మహాంతు కొంతమంది హిందూ పతాను శిక్షు బహ్యాష్ట్రీలనునియమించెను. సరదారు లక్ష్మణసింగును అతని 200 మంది అనుచరులును, గురుద్వారము న ప్రవేశించి ప్రార్థనలొనర్చుచుండగా, తలుపులను దిగించి, వారిపై తుపాకులను ప్రేల్చి చంపిరి. అంతియగాదు. లోపలనున్న 200 మంది వైసను 40 డబ్బాలు కిరొసిను నూనె నుపాసి వారికి నిప్పుముట్టింది. ఆ 200 మందియు బ్రతికియుండగనే నీరవిధమున ముంబలలోనేని కాల్చి చంపబడిరి. ఆవిధముగ వారు చంపబడుచున్నను, వారింనుకేనియు దౌర్జన్యమును జూపలేదు మహాంతు మునుష్యులకొక్క డెబ్బయైన తినులెడు ఎంతటి మరణము సంభవించినను దౌర్జన్యరహితముగ నుండుటకు వారు ప్రమాణమొనర్చిరి. ఈ హత్యలు 1921 ఫిబ్రవరి 21 తేదీన జరిగెను. ఈదేవాలయమునకు ఒకమైదుమారులను నే పోలికపేరును గలదు. అంతసమీపమున నెట్టి ఘోరమజరుగుచున్నను వారింనుకేనియు జోక్యము గలిగించుకొనలేదు. ఈ వార్త అమృతపరమున దెలియగనే సర్దారు కార్తూరిసింగుగారు 1100 మంది అకాలిలతో నానఖానా గురుద్వారమునకు వెళ్లి, పూర్వపు అకాలిలను పతానే తమనుగూడ చంపి వేయవలసినదనియు, లేదయెడల గురుద్వారమును తమనకేపరుపవలెననియు గోరెను. దీనినిజూచి, ప్రభుత్వమువారు దేవాలయము తాళుట చెవులకెచ్చి, అకాలిలకొనంగిరి. ఇది మామొదటి దౌర్జన్య రాహిత్య ఆపహేయోద్వేగ విజయము. సర్దారు లక్ష్మణసింగుగారిని, 200 అకాలిలను బలియొసగి, మాదేవాలయములను విశేషముకొంటిమి.

రెండవ సత్యాగ్రహము - గురుకాబాగు దెబ్బలు

అకాలిలుఈవిధముగ బలపడుచుండుటకుకాని, "వారోనే విధముగ నైన యంగద్రొక్కవలెనని ప్రభుత్వమువారు జేరొందిరి. అందులకు గురుకాబాగును ఒక సాధనముగాగొనిరి. గురుకాబాగు అమృతపరమునకు 12 మైళ్లదూరమున గలదు. నానఖానా గురుద్వారము సానునకు రు 5 లక్షలఅదాయము గలదగుటచే, దానిని విశేషముకొనుట అకాలిలు యెచ్చించిరి ప్రభుత్వము వారారోపించుచుండిరి. కాని గురుకాబాగులో కట్టెలకుపయోగించు కొన్ని చెట్లుతప్ప వేరేమియులేవు. దీనినిబట్టి మేముమాత్రమకొరకు పోరాడుచున్నాముగాని అధికారము ధనముకొరకుగాదని దెలియగలదు. దేవాలయాలత్రము ఉపయోగముకొరకు, అచ్చట కట్టెలను కొలుచుండగా ప్రభుత్వమువారు వచ్చి అటకాయించి, అకాలిలను ఆరెట్టుజేయదొడగిరి. తనయు పిని మేము దీనుకొనుచుంటిమనియు, అందుచే దానిని నిరోధింపవలెనని మహాంతు ఎట్టి పిటిషను పెట్టుకొనలేదు. అయినను ప్రభుత్వమువారు వచ్చి అకాలిల సత్యుజేయుటనుబట్టి అకాలిల నాయుటకు వారి యాతురత వెల్లడియగుచున్నది. కట్టెల కొట్టుటకు దినము నకు 25 అకాలిలు వెళ్లుచుండిరి. వారినందరిని ప్రభుత్వమువారు రెట్టుజేయదొడగిరి. ఈవిధముగా, 3000 అకాలిలను జైలులోపెట్టిరి. తరువాత జైలులో సలము జాలలేదు. అందుచే నీక అచ్చటకువచ్చిన అకాలిలందరిని, కూరమగా, స్పృహదప్పి పడిపోవువరకు కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి. అంతట ప్రతిదినమున నూరుమంది అకాలిలుగల జట్టులను పంప ప్రారంభించితిమి. వారు బయలుదేరి వెళ్లుటకు పూర్వము, దౌర్జన్యరాహిత్యముగ నుండుటకు ప్రతిన పూనవలెను. వారట్లు బయలుదేరినెల్ల గురుకాబాగునకు ఒక ఫర్మాం గురుదూరమున పోల్చుట అడ్డమువచ్చి కర్రలతో బాదుదురు. అకాలిలలో ప్రాణముండి, స్పృహయుండువరకును, ముందుకు పోవుచునే యుండవలెను. ఈవిధముగా 3000 మంది అకాలిలను గురుకాబాగునవద్ద నర్పించితిమి.

ఈయుద్వేగమునందు అకాలిస్త్రీలు మంచియుత్సాహము గన్నరచిరి. తన సోదరుడుగాని, భర్తగాని, తండ్రిగాని, మరిదేబంధువుగాని సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు వెళ్లునపుడు అత్యంత సంతోషముతో వాని, పుష్పమాలా లంకకృతుల నొనర్చి, విజయముతో మాత్రమే తిరిగి రావలసినదని దీవించి ఆత్మత్యాగముతో పంపుదురు. 100 మంది అకాలిలును ముందు నడచుచుండురు. వారివెనుక, వారికొరకు ఏర్పరుపబడిన 100 శేషములను సవారీలును మోసికొనుచు వెళ్లెదరు. వారివెనుక డాక్టర్లు, అంబులెన్సుబండ్లు మొదలగువారు వెళ్లెదరు. ఇది గొప్ప వివాహపు యూరేగింపులై గాన్నియును. ఈవిధముగా కొన్ని దినములు జరిగినపిదప, భారతదేశమునందు దన్నై పులనందేయు నాయకులు వచ్చి భయంకరరంగమును జూచి తీవ్రముగ నిరసిం చుచు రాజప్రతినిధికి వ్రాయగా 20 వ దినముల తరువాత, దెబ్బలకొట్టుట నాపి, తిరిగి అకాలిలను ఖయిదులో నుంచుటకు ప్రారంభించిరి. ఈవిధముగా మొత్తం 8 వేలమంది అకాలిలను జైలులోనుంచిరి. ఈసత్యాగ్రహముకొరకు రు 5 లక్షలను జరిమానాలక్రంద చెల్లించితిమి. రు 15 లక్షలు సత్యాగ్రహమును నడపుటకు వెచ్చించితిమి. కానిమనుష్యులందును, ధనమంతును ఎంత త్యాగ మొనర్చినను, తుదకు మాప్రభుత్వమువారి నోడించి, మా గురుద్వారమును, గురుద్వారపుభూములను మేము రక్షపరమకొంటిమి. ఏజాతీయ చరిత్రయందును, ఇట్టి సత్యాగ్రహవిజయము గాంచి యుండలేదు. ఈసత్యాగ్రహ విజయము భారతజాతీయ చరిత్రయందు బంగారు అక్షరములతో రచింపబడును.

మూడవసత్యాగ్రహము-స్వర్ణ దేవాలయము

అకాలిలు మూడవసత్యాగ్రహమును స్వర్ణ దేవాలయమునందు నొనర్చవలసినవచ్చెను. స్వర్ణ దేవాలయమునకు మానేజరును నియమించు నధికారము తమకు గలదని ప్రభుత్వమువారు వాదించ గడంగిరి. ప్రభుత్వమువారి అధికారవచ్చి స్వర్ణ దేవాలయ కోకాగారము తాళము చెవులను ప్రయుభక సంఘమువారిచే నియమింపబడిన అధికారచేతులలోనుండి బలంతముగా లాగుకొనెను. అప్పుడచ్చట 10 వేలమంది అకాలిలు గలరు. సాగారమును బ్రద్దలుకొట్టి యధాప్రకారము వ్యవహారము సాగింపవలెనని కొందరు నూచించిరి. కాని అది దౌర్జన్యమును కారణముచే వారందుల కంగీకరింపక సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింప నుద్దేశించిరి. ఇంతలో ప్రభుత్వమువారు స్వర్ణదేవాలయమును గురించి ఎవ్వరును మాటలాడరాదనియు నుపన్యాస మొనగరావనియు నొక ప్రకటనను గావించిరి అంతట సకాలి నాయకు లందరును వేర్వేరు గ్రామములకు జని అన్ని గ్రామములందును ఒక్కదినమున నుపన్యాసముల నొసగ ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వము వారు రంతట సకాలి నాయకుల నందరను ఆరెట్టుజేసిరి. ఇకమిద, స్వర్ణదేవాలయపరిపాలనసహింతుల కొక్క అకాలియైన ముందుకురాదని ప్రభుత్వమువారుచెప్పిరి. కాని ఈసంబంధముగ వ్యాఖ్యానమునందుగూడ ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగ

తీర్పు చెప్పబడెనని చెలిసి, ప్రభుత్వమునా రాతాతముచేపులను దెచ్చి, తిరిగి అకాలిమేజేరునకు వప్పజెప్పిరి. ఇది మామూలు జరుగును.

నాభామహారాజును తొలగించుట

ఇన్ని పరాజయములందిన తరువాత ఇంకను అకాలిలను డాక్ట్రాక్రమాలనును నుద్దేశముతో, నాభామహారాజువైసురికి ఆతనిని సింహాసనమునుండి తొలగించిరి. మహారాజు ప్రవర్తనము చిదా చెడ్డదాయను విషయము నేనిప్పుడు చర్చింపను. అతడు గొప్పయోగికాడు. కాని భారతదేశమునగల రాజులందరిలోను నుత్తముడనిమాత్రము నేను జెప్పగలను. మహారాజుగారిలో నాకు చాల ఎక్కువ పరిచయముగలదు. (తానుకూడాని, వ్యభిచారముగాని ఆతడెన్నడు నెరుగడని నాకు బాగుగ తెలియును. ఆతడు, పాశ్చాత్యస్వభావములు మొదలైనవానికి వెళ్ళువ్యభావము గలవాడు కాదు అతడు బుద్ధి పూర్వకముగ దోషములనున్నవని నొందెను. చాలస్వతంత్ర భావమును, జాతీయోద్యమములందు సానుభూతియు కలవాడు. ఆతడు రాజ్యమునకు రాకపూర్వము, సామ్రాజ్య కాననభయందు సభ్యుడుగ నున్నపుడు, ఎల్లప్పుడును, ప్రజలపక్షమున గోపాల కృష్ణగోకలే మొదలగువారిలో గలసి వోటుజేయుచుండెను. అప్పుడు రాజప్రతినిధియే కాననభ కధ్యక్షత వహించెడివాడు. అతనియెదుట నొక మహారాజు ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రజలపక్షమున వోటు జేయుటయనిన, ఎంతవ్యతంత్రస్వభావమువలనర మో ఇంచుకయోచింతించు. వెనుక ఒకప్పుడు కాశీయందొక గభయందు, మహారాజులు ప్రముఖులు అందరును, హాజరైయుండగా గాంధీ మహాత్ముడు మహాసభింపుచుండెను. గాంధీగారి మాటలందు రాజద్రోహము గలదని చెబుటయు గారు నడువగా మహారాజులు అందరును వెంటనే గభనుండి లేచిపోయిరి. కాని నాభా మహారాజు మాత్రము, సభముగియుండరకు తన ఆసనము నుండి కదలలేదు. ఆతని స్వతంత్ర స్వభావమున కిదియొక నిదర్శనము. సంగ్రామమునకు నాభా మహారాజు 40 లక్షల రూప్యముల నొసగెనుగాని, ప్రభుత్వమువారు గోరిన సైనికులను సరఫరాజేయలేదు. అవిషయము ప్రభుత్వమువారి మనస్సులో జ్వలియించి యుండును. నాభా మహారాజు రాజ్యమునకు వచ్చినపుడు, వారిని సింహాసనముమీద కూర్చుండజెట్టి కిరీటును తలపై పెట్టుటగానూ, రాజప్రతినిధి ప్రతినిధిని పంపెను. అప్పుడాతని చేతినుండి కిరీటుధారణ మొనర్చుటకును, అతనిచే సింహాసనముపై కూర్చుండజెట్టుటకును నాభా మహారాజు తిరస్కరించి, తన తండ్రి రాజ్యమునకు తాను వచ్చుచుంటినియు, తనను సింహాసనముపై కూర్చుండజెట్టుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కెట్టియధికారమును లేదనియు, తెలిపెను. అట్టి చర్యలు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తులైయుండులో తరుణముజేచి ఆతనిని తొలగింపజాలెనని యుండులో మిగిలినా హిందువులను. నాభా మహారాజున కెట్టివిరుదును నొసగక పోవుటనుబట్టి ప్రభుత్వమువారి హృదయమును తెలిసికొనవచ్చును. విరుదులనిన నాభా మహారాజే మాత్రమును అంగీకరింపదు. తా మితరులకు విరుదులను నొసగవలసిన మహారాజులు, తా మితరులనుండి నైటు విరుదులనులందుటకు యత్నించుచుండుట తోచనీయదు. నాభా మహారాజు, అకాలి యుద్ధమును నెడలను శిక్కు యుద్ధమును నెడలను ఎక్కువ సానుభూతి జూపుచుండెడివాడు. అతనికి, పాటియాలా మహారాజునకును గలిగిన వివాదమును నిమగ్న తీసుకొని నాభా మహారాజును బలవంతముగా నెడలగొట్టి ఆతడు తనంతట దానే రాజ్యమును వదలెనని ప్రపంచమునకు ప్రకటించిరి. ఈచెట్టి అకాలియుద్ధమును వెనుక గురిపెట్టబడెను.

జెయిల్లో సత్యాగ్రహము - కాలపులు

ఈసందర్భముననే తిరిగి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింప యత్నించుచుండగా జెయిల్లోసంఘటనలను తలస్థించెను. జెయిల్లోయందు గురుగ్రంథ సాహిత్యములందలవలయు జరుగుచుండగా ప్రభుత్వమువారువచ్చి అందరి అకాలిలందరను వెడలగొట్టి పతనము నాపివేసిరి. అచ్చటనకాలిలు రాజకీయప్రచారము నర్చుచున్నారని ప్రభుత్వమువారు భయపడిరి. ప్రభుత్వమువారి కి కామనిసంతమంది సి. వి. డి. జగలరు. వారిని కొంపరిని గురుద్వారమునకు పంపి ప్రభుత్వమువారు రిపోర్టులను చెప్పించు కొనుట కాజేయలేదు. ఎవరికి ఆదెములువారంట్లు పంపినవారి నెల్ల ప్రభుత్వమువారికి ఒప్పుకొన్నవారు మేము సిద్ధముగనున్నాము. కాని ప్రభుత్వము వారి యుద్ధములకెప్పుడో లేదు. అందుచే మేము ఆ సహాయోద్యమమును ప్రారంభింపజేసెదము. ఇందుకొరకు దినమునకు 25 మంది అకాలిలనుపన్న పంపుచుంటిమి. వారు జెయిల్లో గురుద్వారమునకు వెళ్ళగనే ప్రభుత్వమువారు వారిని కర్రలతోగొట్టి, చేతులకట్టి తీసికొనివెళ్ళి జెయిల్లో వేసిరి. ఈవిధముగా రి నెలలుజరిగినదిను మేము క్రొత్తపద్ధత నవలంబించితిమి. 1924 ఫిబ్రవరి

8 తేదీన 500 మంది అకాలిమహిదీజాతాను పంపిరిని. వారు వెళ్ళి చుంపబడిననే తప్ప, జయిల్లోగురుద్వారమున / ప్రవేశింపజాలెనని వారికి తెలుపబడెను. వారు అమృతేశ్వరమునుండి కాతీనడకను బయలుదేరి జెయిల్లోకు ప్రయాణమై ఫిబ్రవరి 21 తేదీకి జెయిల్లోనెవేద్యులకు వచ్చిరి. వారు వెళ్ళు సరికి, ఇచ్చట ప్రభుత్వ పటాలములు, ఆర్మిక దళములు, మరఫరంగులు సిద్ధముగ నుంచబడెను. ఒక అధికారివచ్చి, 30 మందికంటె నెక్కువగా నొక్కొక్క పర్యాయము గురుద్వారమునకు వెళ్ళరాదని తెలుపగా, దేవుని బూజించు హక్కును నిషేధింప వీలులేదని అకాలిదళము ప్రభుత్వ తరమునగను. అంతట సభికారుల యుత్తవుల ననుసరించి, పైకటల తుపాకులనుండి తుపాకి గుండ్లవర్షము, అకాలిదళపై గురిచు ప్రారంభించెను. అకాలిలలో చాలమంది మరణించిరి. ఒక స్త్రీ తన శిశువును చేతిలో పెట్టుకొని, జాతాతో నచ్చుచుండెను. సైనికుల తుపాకిగుండ్లలో నొకటి ఆశిశువునకు తగిలి చురచించెను. అందులకామె ఏమాత్రమును శోకింపక ఇంకను ముందుకువెళ్ళుచునేయుండెను, తన మతముకొరకు తన పుత్రుడు సరణించెననియు తాను మరణింపజాలకపోవిననియు నామె విచారించెను. చనిపోగా మిగిలినవారు, చనిపోయిన తమసోదరులశవముల మీద నడచుచు, ముందునకు సాగిరి. ఈవిధముగా మూడుపర్యాయములు తుపాకిగుండ్లవర్షము నొచ్చి చావగా మిగిలినవారు గురుద్వారమువద్దకు జనిలోపల ప్రవేశించిరి. అంతట పోలీసువారు వారిని ముట్టజించి ఒక్కొక్కరిచేతులను కట్టి బండ్లలో వేసి జెయిల్లకు గొనిపోయిరి. ఇందు 22 మంది మరణించిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలెను. ఈహత్యలనాడ్ర అమృతేశ్వరమున తెలిసినపుడు జయిల్లోకు జనులు 10 నేల మంది అకాలిలు సిద్ధముగనుండిరి. ఇందు ఆబలవృద్ధులును గలరు. ఈవిధముగా 500 మంది చొప్పున నింతవరకు 18 జాతాలు పంపబడెను. వారందరును ఆరెస్టు చేయబడి జెయిల్లో నున్నారు. వీరినరెస్టు చేసి సంవత్సరమైనను ఇంతవరకెట్టినిచారణయును జరపుటకు అధికారులు దలపెట్టలేదు.

భాయిపెరుాయందు మరియొక సత్యాగ్రహము జరుగుచున్నది. అచ్చట జేనాలయమున కొకతోటయు, ఒకనీళ్ళభావియుగలవు. తోటను జావని ప్రభుత్వమువారు అకాలిల నువయోగించుకొన నిమ్ముటలేదు. ఇచ్చట నింతవరకు 12000 మంది అకాలిలు సత్యాగ్రహ మొనర్చి జెయిల్లకు వెళ్ళిరి. సత్యాగ్రహముకొరకు 11 లక్షల రూప్యములు వెచ్చింపబడెను.

ప్రజలకు విజ్ఞప్తి

ప్రస్తుతము 20 నేలమంది అకాలిలు జెయిల్లయందున్నారు. ప్రస్తుతము 1 1/2 వత్సరములుగా అకాలినాయకుల కేసు ఒకటి న్యాయస్థానములందు జరుగుచున్నది. కాంగ్రెసువారి యనుమతిపై నీ కేసునందు డిఫెన్సును గూడ పెట్టితిమి. ఈకేసుకొరకు ఇప్పటికే లక్షలకొలది రూప్యములు వెచ్చింపబడెను. నాభామహారాజును పదప్రభువు నొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు పన్నిన పన్నుగడలను, అకాలినాయకులపై సాక్ష్యమును సృష్టించుటకు గావించి ప్రభుత్వమువారు చేసినకార్యములను బహిరంగపరచుటగాని డిఫెన్సుపెట్టబడెనుగాని మరియేయేదో కేసుతోడను గాదు. అకాలితే ఇతరకేసునందును డిఫెన్సుపెట్టుకొనకయే సంతోషముతో శిక్షలననుభవించిరి. మేము నాభా సత్యాగ్రహమందు పూర్తిగా విజయ మందు చుమును దృఢనిశ్చయము మాకుగలదు. అచ్చట మమ్మెవ్వరును నోడింపజాలరు. మాయోద్యమమునెడల సానుభూతిని జూపవలెనని మిమ్ము గోరుచున్నాము. ప్రస్తుతము మాది మతసంబంధమున నుద్దముమైనను, భారత స్వరాజ్యసమస్య ఈయోద్యమముమీద నాధారపడియున్నది. అకాలిలు తమయోద్యమమున విజయ మందినయెడల స్వరాజ్యసంపాదనము సాధ్యముగను. అట్లు గానియెడల స్వరాజ్యశయమును కొన్నివందల సంవత్సరముల వరకు వదలుకొనవలసి వచ్చును. అకాలిల డార్జన్ యర్ హిలో దృఢము. విజయమందిననే, స్వరాజ్యసంపాదనయందు, డార్జన్ యర్ హిలో దృఢము. విజయమందుననుసాత యుండగలదు. డార్జన్ యర్ హిలో దృఢము. అకాలిలు విభలు తైసయెడల, భారతదేశమున నెక్కడనుగూడ విజయమందజాలరు. అకాలిల కంటె నెక్కువకేసుతోడను, బలమునుగలవారు మనదేశమున లభింపజాలరు. ఇతరప్రాంతములవారు కొన్నిశతాబ్దములుగా బ్రిటిషుపాలనక్రింద నుండి శిష్టముపట్టుటయేమియో తెలియనిస్థితి యుండున్నారు. మేమిట్టివలమాత్రమే విదేశీయులపాలనక్రిందకు వచ్చితిమి గాన మాకింకను భూర్యపుటలవాటులు పోలేదు. అందుచే సత్యాగ్రహమొనర్చుటకు మాకంటె నెక్కువయర్హత గలవారు లభింపజాలరు.

పంజాబు గవర్నరుగ సర్. మాల్కము హాయిలిగారు, అకాలియుద్ధమును నడచుటకు శివభక్తులను యుండెనని విచుచున్నాము. అదినికొకమాట తెలిపెదను. అకాలిలనుబొక్క పురుషుడుగాని ఒక్కస్త్రీగాని ఒక్కశిశువుగాని బ్రదికియున్నంతవరకు హాయిలిగారికి తేమాత్రము ఫలింపజాలవు. దేశమునందు అకాలియెడల సభిమానము పోయెనని హాయిలిగారికిని నొకయుపన్యాసమును తెలిపిరి. భారతదేశమునం దలి ప్రజలకు అకాలిలపైగల గౌరవము ప్రేమ అభిమానము మరియితరుల యెవ్వరియెడలను లేదు. (వినుడు, వినుడు) ప్రభుత్వ అధికారులదయను అకాలిలు గోల్పోయియుండవచ్చునుగాని ప్రజల అభిమానమును గోల్పోలేదు.

యిలిగారికిని నొకయుపన్యాసమును తెలిపిరి. భారతదేశమునం దలి ప్రజలకు అకాలిలపైగల గౌరవము ప్రేమ అభిమానము మరియితరుల యెవ్వరియెడలను లేదు. (వినుడు, వినుడు) ప్రభుత్వ అధికారులదయను అకాలిలు గోల్పోయియుండవచ్చునుగాని ప్రజల అభిమానమును గోల్పోలేదు.

మీరు అకాలిలను ప్రేమింపవలెననియు వారియుద్ధము ముపై సానుభూతిని తెలుపవలెననియు మీరుగూడ పైర్వసాహసములకలిగి మీమతిముకొరకును, దేవాలయములకొరకును పాటుపడవలెననియు గోరుచున్నాను. మీదేవాలయములను, మతములను మిమతములలోనికి దెచ్చుకొననిది స్యాతంత్ర్యములభింపజాలదు. మతముకొరకు పోరాడగలగినతరువాతనే, రాజకీయస్వాతంత్ర్యముకొరకు శక్తియు, బలమును సంపాదించ గలుగుదురు.

ఉపన్యాసమును ముగించుచు, దక్షిణదేశమువారు హిందీని నేర్చుకొనవలసినదనియు, ఈదేశమునదప్ప, భారతదేశమున సన్నిప్రాంతములవారికిని హిందీ వచ్చుననియు నుడిపిరి.

దక్షిణఆఫ్రికాభారతీయుల విషమస్థితి

రాజప్రతినిధినిధియార్థకు రాయబారముబంపుట వికసిత మహారాజుగారి సానుభూతి

బొంబాయి, జనవరి 24-దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల విషమస్థితిలను తెలియబర్చుటకు 28-వ తేదీ బుధవారము నాడు ఢిల్లీలో రాజప్రతినిధిని సందర్శించుటకు వెడలనున్న రాయబారమున కధ్యక్షుడుగనున్న సర్ డిన్ మెట్టిగారి పేర వికసిత మహారాజుగారి రసిన తంతియొక్క నకలు యాది గున వివరింపబడినది:-

దక్షిణఆఫ్రికా సమస్యవిషయమున రాజోవువారములో రాజప్రతినిధిని సందర్శించుటకు వెడలనున్న ప్రతినిధులతో నరేంద్రమండలి చాన్ సెల్లైన నన్నును, నరేంద్రవర్మప్రతినిధులను మరికొందరును గలియవలసినదని జనవరి 9-వ తేదీన మీరు వ్రాయించిన లేఖజూడవలయును. ఇతరపనులట్లుండ, జనవరి 25-వ తేదీమొదలు ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీవరకు మతసంబంధమున వైదికకర్మముల మూలమున నేను వికసితపట్టణమును గడలుటకు వీలులేకయున్నది. ఈకర్మకాండ నిర్వహేయముటకు వీలులేదు. ఇవి జరుపబడుటకు చాలమాసముల క్రితమే నిర్ణయింపబడెను. కాన నేను రాజులనందులకు మిక్కిలి విచారముగనున్నది. అయినప్పటికిని ఎల్లభారతీయులకును సంబంధించిన యాన్వేషణను స్వస్థ పరిష్కారము గావించుటకు యింపీయలు యుద్ధకాబి నెట్టు సమావేశములందు లార్డు సింహగారిలో 1917 సంవత్సరమందును, మరియితరసమయములందును, బ్రయత్నించిన నేను యావిషయమై నాకుగలశ్రద్ధవిశేషముగ దెలునావశ్యకములేదు. జనవరి 15-వ తేదీన నేనెవిన తండ్రికి ప్రత్యుత్తరముగ మీరు పంపిన తంతిప్రకారముగ, రాయబారము 28-వ తేదీయందు రాజప్రతినిధిని సందర్శింప నున్నదని తెలుపుటచే యితరరాజులను యావిషయమై రాజప్రతినిధిని జూడవన్న ప్రతినిధులను గలయుటకు యేర్పాట్లుగావించ అవకాశము చాలదు.

అభిలభారత ప్రాముఖ్యముగల యాసమశ్యయొక ఎల్లసంస్థానాధీశ్వరులు విదేశములందు పలుబాముల నొందుచు భారతీయుల యెడ గాఢమైన సానుభూతిని జూపుచున్నారని మీరు నమ్మవలయును. ఈసమస్య బ్రిటిషుభారతీయులకు మాత్రమే సంబంధించినదిగాదు. సంస్థానములందలి పౌరులకును, తద్వార విభాగము యిది సంబంధించిన ప్రశ్నయే. 1928-వ సంవత్సరమందు సమావేశమైన యింపీయల్ కాన్ ఫరెసును సంఘ, నరేంద్రమండలి ప్రతినిధియును ఘనతపహించిన ఆల్బారు మహారాజుగారిపేర నరేంద్రమండలిలో సంప్రదించి నేను యావిషయమై భారతీయుల అభిప్రాయములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నెరుటను, నలసరాజ్యముల ప్రతినిధుల యెదుటను నున్నకము చేయవలసినదని తంజినంపితిని. రాజప్రతినిధియు భారత ప్రభుత్వముయొక్కయు ప్రయత్నముల ప్రకారముగ విదేశమందలి భారతీయులకు ఉచితస్థానమును హక్కులను సంపాదించుటకు తృప్తికరముగ యేర్పాట్లు యింపీయలు కాన్ ఫరెసునందు యావిషయముతో సంబంధించిన ప్రతినిధులతో గలసి సంయుక్తప్రయత్నముల చేయవలసినదని నేను ఆల్బారు మహారాజుగారికి తంజినంపితిని.

చాన్ సెల్లెడు కార్యాలయముద్వారా పంపబడిన యీ సందేశము ఎల్లవారాప్రతికలందును 1928 ఆక్టోబరు మాసాంతరమున ప్రకటింపబడెను. కాని యీసంవత్సరము కన్యా, దక్షిణ ఆఫ్రికాల విషయమున ప్రాముఖ్యముగ లేదు. కాన మీరు యీ విషయమియిష్టముపచ్చినట్లు ఉపయోగము చేయవచ్చును. నరేంద్రమండలి మీ రాయబారము యెడ సానుభూతి జూపుచున్నదని రాజప్రతినిధిలో మీరుచెల్పి యీతంతిని ప్రకటింపగోరుచున్నాను. (ఆ. (పె.)

చింతావార్తలు

అభిభక్త సామాజ్యమునకు నాకాదళము ముఖమెనది

లండన్, జనవరి 23:—సర్ విలియం బెన్ట్లీ గారికి టెలిగ్రాఫ్ ద్వారా సమాచారము సామాజ్యమును అంతయు ఏకముగ చేయుచున్నది. విడిచిపెట్టలేదు. ఇతరమును మిషన్తో సహజమును తగ్గించరాదు. కాన్గ్రెస్ కరగతివారు వలసపోవుట కంటే చదువుకొన్నవారు పోయినా బాగుండును. దానిని అభివృద్ధిచేయవలెను. ఇండియాలో మతప్రచారమునకు నున్న డాక్టరు పెనలుగారు చాలమందిని క్రైస్తవమతములో గలుప జాలవనిరి. అజలీమయమై తప్పుదారిని త్రొక్కితిమనిరి. నిమ్నజాతులవారిని క్రైస్తవమతములో కొంతమందినే గలవుకొన గల్గితిమనిరి. ఉన్నతరగతివారిని కలుపుకొన గల్గితిమని వారు మనప్రచారమును నిస్సంశయముగ అతిశయింపజేయుచున్నారనిరి. నిమ్నజాతులచే ఇంతభ్రమముగ గాజాలవనిరి.

జాతీయమితి

కోస్తాపై తానభ్యుదయమును వదలుకొనుట

లండన్, జనవరి 23:—కోస్తాపై కా జాతీయమితినుండి తొలగి భారతమును జాలించుకొనెనని ఖాయపరచిరి.

నాకాదళములు

13 గురు చనిపోవుట

లండన్, జనవరి 23:—రెండునాకలు ప్రమాదమునకు లోనగుటచే 13 గురు చనిపోయిరిని తెలియచున్నది. బ్రిటలు ఘానంలో యుద్ధము ఆర్థరాత్రి బ్రిటిషునాక ఒకటి మునిగి పోయెను. దీనివల్ల 9 మందికి ముఖ్యద్యోగిమాత్రము బ్రతికెను.

నేడు అట్టసరు నాక బ్రక్కలైనది. 8 మందికి ముగ్గురు బ్రతికిరి.

కోయిడన్ వైమానిక ప్రమాదము

విచారణ

లండన్, జనవరి 23:—నేటి యాదయమున వ్యాయస్థానములందు కోయిడన్ వైమానిక ప్రమాదమునుగూర్చి విచారణను ప్రారంభించిరి.

బ్రక్కలైన నిమానములను పరీక్షించి బాగున్నవని తెలియజేసిన రైమానికమంత్రి వాట్సన్ గారు నడిచిరి. పయనమునకు ముందే విమానమును పరీక్షించినందు ఎక్కువబడుచు వేయలేదనియు తెలియజేసిరి. వాట్సన్ గొట్టము పాడైనదని బ్రక్కలైనతరువాత పరీక్షించుకొనునని రిపొర్టు.

రస్సో-జపాను ఒడంబడిక

ముఖ్యమంత్రులు

స్టాంబుల్, జనవరి 23:—మ్యాటికాపత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది: ఒడంబడిక చేసికొన్నచాటికి నవ్వును వచ్చునటుల మూడవవారిలో ప్రవర్తించమని వరకు సర్పాటుచేసినట్లు బూడ ఒకవేళ యూరపులో సోవియటుప్రభుత్వము కయ్యములను బెట్టుకొన్నచో జపాను తాటకొన వలంబించునటుల తోచుచున్నది.

మాస్కోలో సంకేతము

ఈ ఒడంబడిక మాస్కోలో అందరిని సంకేతమున గ అగజేయుచున్నది. వారాపత్రికలన్నియు హాషించుచున్నవి. దీనివల జపాను అంతర్జాతీయ ప్రతిపత్తి చాల ముసలి గాంచుననుచున్నది. సోవియటులలో యుద్ధతేజస్సు వైఖరిగూడ త్వరలో మారుచున్నది.

జపానువైమానిక ప్రాపంచికయాత్ర

ను జపాను, ప్రభుత్వమువారు యజ్ఞశించిరిని లండన్లో తెలిసినది. వైమానికానికి విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

అట్టోమన్ యుద్ధము

ఇతర రాజ్యములవంతు

లండన్లో నభ

లండన్, జనవరి 23:—అట్టోమన్ యుద్ధమును గూర్చి ఆలోచించుటకు జాతీయమితివారు బోలేరుగారిని నియమించిరి. లండన్లో నభచేసిరి. ఈ అట్టోమన్ యుద్ధములో సంబంధమున్న రాజ్యములన్నియు తర్కీ, సిరియా, పలెస్టైన్, ఇరాక్, గ్రీసు, ఈమెకా రాజ్యములుగూడ ఫిబ్రవరి 12 లేటికి జనీవాకు తమ యుద్ధదేశములను తమ వాటాలనుగూర్చి తెలియజేయవలెననిరి. అపు డీవర్గాలున్నయు అందరకును శ్రమ్యుత్తరము నిమిత్తము మార్చి 7 లేటికి బంపబడును. వీరి ప్రత్యుత్తరములు అందినవలెనే జనీవాలో అంతర్జాతీయమును జేసెదరు.

ఈజిప్టు సైన్యము

క్రాంత్యధ్యేయర్పాటు

కెయ్రో, జనవరి 23:—ఈజిప్టు సైన్యరాజ్యముగ ప్రకటించబడుటచే తన సైన్యములమీదనే ఆధారపడవలెననియు ఆధునిక సైనిక పద్ధతులమీద సైన్యము సేర్పాటు చేయుటచే ననియు అధికారులు ఒక మోస్తాగ ప్రకటించిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

ఆసియావాసులను బహిష్కరించుట

మరల వర్ణవివక్షత

కేప్టౌన్, జనవరి 23:—ప్రత్యేకింపబడిన కొన్ని రాష్ట్రములందు దేశీయులకుగాని ఆసియావాసులకుగాని ఏ వృత్తియందుగూడ పాండిత్యమున్నదని లైసెన్సు ఎంతమాత్రము ఇవ్వకుండుటచే ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ప్రవేశబెట్టుచున్నారు. ఈబిల్లు గనులు పనులచట్టమునకు సంబంధించినది. కొన్ని తరగతిపనులను దేశీయులు ఆసియావాసులు గానివారికే ఇచ్చి వారిపై కొన్ని పనులను, బాధ్యతను విధించుటకు కొన్ని నిబంధనలు జేయుదును. ఇందులో వారిసామర్థ్యమును బట్టి ఏర్పాటు చేసెదరు. గనులు, ఇతరపనులు, యంత్రాలయములలో దేశీయులకును, ఆసియావాసులకును పంచెదరు.

ఇంగ్లండు వ్యాంకు

ను గూర్చి సర్ బ్యాంకింగ్ బ్యాంకుల గారితో జేసిన సూచనలను వైమానిక వైమానిక ఆజ్ఞాపించుచున్నది.

సూడాన్ రక్షక సైన్యమున

క్రమపరిస్థితులు

లండన్, జనవరి 21:—క్రాంత సూడాన్ సంరక్షక వైనిక ఏర్పాటులు ఈజిప్టు పత్రికలను చాల కోపముగనున్నవి. ముఖ్యముగ వాళ్లు పత్రికలు గ్రేటుబ్రిటను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నవి. యూరప్షియను దర్శకువారు బ్రిటను ఏర్పాటును హర్షించుచున్నారు. సమంజసమైనదనియు రాచకీయ రూపేణా సమర్థియమైన దనియు అనుచున్నారు. ఇటీవలి పరిస్థితులను పరిగినవారు సూడాన్లో సర్వము పరిస్థితులు కాంతి ఏర్పడుటకు ఇంతకంటే చేయవలయు లేదనుచున్నారు. సూడానుకు భంగములేకుండ గాపాడెనునని బ్రిటను ఇచ్చిన దుభయమునకు తౌర్కూ మునుచున్నారు.

జర్మనీ పారిశ్రామిక విజృంభణము

లండన్, జనవరి 21:—రాత్రి 1. డెయిలీమెయిలు ఇట్లు తెలుపుచున్నది. ఇండియాకు జర్మను ఎగుమతులు చాల యధివృద్ధిగాంచుచున్నది. 1918 కంటే నిమిషము నూటికి 30. హెచ్చెను. ఎగుమతివారు వరకతినిచ్చి జర్మను ప్రభుత్వమువారు ప్రాచ్యదేశములను వశపరుచుకొనుచున్నారు. కేపులను లగ్గించుచున్నారు. రాకపోకలభర్తులను తగ్గించితి. విశేషబిల్లులమీద డిస్కంపుటులేటను తగ్గించుచున్నారు.

జర్మన్ జాతీయవాదులయుద్దేశ్యము

మరల తాజాను ప్రవేశబెట్టదలంచుట

లండన్, జనవరి 21:—జర్మను జాతీయవాదులు ప్రబలముగ మరల రాజాను ప్రవేశబెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు లున్నది. రిచిస్టాగులో యువస్వసించుచు వైస్టాపుప్రభువు ఇట్లు నడిపెను. రిపబ్లికు సెలక్షన్ లెవ్ డిగ ఇంత ఎక్కువగ ఎన్నుకును మరల రాజాను ప్రవేశబెట్టవలెనను దలంపు. లేదు. ఏ ప్రభుత్వము నడపేమిటకును జర్మను ప్రజలకే అధికారమున్నది. అదంతయు వారికి సంబంధించినది.

జర్మనీ ఏ ప్రభుత్వము సెన్నుకొనునో యని యూరపు కనిపెట్టిజూచుచున్నదని వైస్టాపుప్రతివాది శిఖరించుచున్నాడు. తనపక్షమునా కిప్పుడు శాశ్వతము వహించిరిగాన వైస్టాపుప్రభువు తనయుభిప్రాయమును తెలియజేయుట మంచిదనుచున్నాడు.

కీ|| కే|| కురోవాట్కిన్ సేనాని

మాస్కో, జనవరి 24:—కురోవాట్కిన్ సేనాని చనిపోయెను.

గ్రేటుబ్రిటనుకు సేపాలురాజు మిత్రుడు

సేపాలులో బ్రిటనువిధానము

లండన్, జనవరి 24:—సేపాలు భూతత్వమాన కాల పరిస్థితులన్నిటిని అనులోకించుచు డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక ఇట్లు వర్ణించుచున్నది. ప్రపంచములో ఉన్న రాజ్యము లన్నిటిలోను సేపాలుగ్రేటుబ్రిటను ప్రాయశః విశ్వసనీయమైన రాజ్యమని చెప్పవచ్చును. సేపాలురాజు నిక్కంపుమిత్రుడనవచ్చును. సేపాలులో ఇండియా ప్రభుత్వమును సేపాలులో బ్రిటిషు విధానమేమియని యడుగ మాతేవిధానము లేదనియు మేముద్దరము సేపాలుల మరయు మైత్రివత్తు ఇంకాక తీరదనియు మాప్రత్యేక ప్రతినిధిక తెలియజేసెరి. ఈగొప్ప పదప్రయోగమును సిమ్లా, కాట్యూండు, ఇండియా కార్యాలయమువారును భావక ముందుకొనవలెను.

స్వేయినరాజు

ప్రజల ప్రభుధక్తి అద్భుతము

మ్యాడ్రిడ్, జనవరి 23:—స్వేయిన ప్రజలు అఖండ ప్రభుధక్తితో ఉత్సాహముతో దోరకులను తమ ప్రభుధక్తి పతాకాంతిను వెల్లడిజేసిరి. దేశమంతయు మార్గమోసుచున్నది. పార్లమెంటువారు రాష్ట్రీయసభవారు సార్వభౌమని మండిరము ముందరబోయిరి. సార్వభౌమడు వీరినిజూచి సంకసించెను.

స్వయినేరములలో శిక్షితులైనవారిని వదలుటకు రాజు ఉత్తమప్రవేశెను. అట్టోమన్లలో అరెస్టుజేయబడిన భారంగర్లు, సరావియాసేనానులు విడుదలైరి.

ఇంగ్లండులో భారత విద్యార్థులు

భారతదేశపు చిక్కులు

సర్ ఎ. చాటర్జీ గారి యభిప్రాయము

లండన్, జనవరి 23:—చాటర్జీ గారి భారతవిద్యార్థిని ఘనముగా విందొసగిరి. చాటర్జీ గారు భారత విద్యార్థిసమన్వయ పూర్తిగ పరిష్కారముజేయుటకు సహాయపడవలెనని లింజేంగారనిరి.

చాటర్జీ గారి ప్రత్యుత్తరము ఇంగ్లండుకుబోవుటకే రెండుగలున్న కాలముకంటే ఇపు డింతమంత దివసాని ఏర్పాటును గలుగజేయుగల్గినందులకు వారిని చాటర్జీ గారు అభినందించిరి.

భారతదేశవిద్యార్థులచిక్కులు ఒక్కమాట వైశాగిచిటికి తోపావునవిగావనిరి. నేడే ఈక్షమనులన్నిటినితీసివేయగల్గిననుకేవే మరల క్రొత్తక్షమలు గన్పించునని. ఈప్రకారముగనే భారతదేశసమస్యలగున్నా జెప్పవలసినది. ఒక్కోజాలో భారతదేశచిక్కులను తొలగించిరని భారతదేశమునైతే నకు మంచియభిప్రాయముండబాలగనిరి. గ్రేటుబ్రిటనులోనున్న భారతదేశవిద్యార్థి సమస్యను పూర్తిగనుగూర్చి 24.1.1918. యల్పించి లోడ్పడెననిరి

5-వ వాయిదా నూలు పంపిన సభ్యులు

సం.	పంపినవారి పేరు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలు పొడవు	నూలు నెంబరు
145	ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యంగారు	కర్నూలు	1228	2040	16
146	కందాడె శ్రీనివాసన్		1232	2000	11
147	కోళ్ల వెంకయ్య		1234	4000	15
148	నాగరాజు పిచ్చిరాజు		1235	2000	12
149	పాణకా కనకమ్మ		1236	2188	127,210
150	కందాడె యతిరాజమ్మ		1237	1148	22
151	యిస్సా చెంచయ్యనాయుడు	కర్నూలు	1253	2800	15
152	తలుపూరు వెంకటసుబ్బయ్య	"	1264	1000	16
153	వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య	"	1265	2000	18
154	కిష్టపాటి సుబ్రహ్మణ్యం	"	1277	2000	29
155	టి. కె. నరసింహాచార్యులు	చిత్తూరు	1318	2000	26
156	యస్. శ్రీరామలు	"	1319	2080	52
157	యం. శ్రీనివాసాచారి	"	1322	2000	19
158	క. రాజగోపాలాచారి	"	1323	2040	21
159	కొండ రామకృష్ణయ్యచెట్టి	"	1324	2032	44
160	పి. యె. రామసుబాచార్యులు	"	1325	600	10
161	కే. శర్మోత్తమాచార్యులు	"	1327	2015	20
162	గుం. ఉడయవర్మయ్య	"	1329	2040	24
163	రామకృష్ణశాస్త్రి	"	1330	2000	27 to 55
164	పి. సుబ్బారాయచెట్టి	"	1331	1556	24
165	టి. సుబ్బన్నచెట్టి	"	1339	2040	20
166	సి. వి. రంగంబెట్టి	"	1346	2000	16
167	బి. యస్. శేషగిరిరావు	"	1349	830	8
168	క. శ్రీనివాసాచారి	"	1350	2000	27
169	వారణాసి తిమ్మరెడ్డి	"	1356	2000	24
170	కారుమూరు సుబ్బారావు	గంజాం	1364	2000	18
171	కర్పగంటుల రామేశం	"	1374	2000	19
172	కారుమూరు కామేశ్వరరావు	"	1398	2050	15
173	పోకల సత్యనారాయణ	"	1399	2000	15
174	సున్నర పురుషోత్తం	గుంటూరు	1412	2000	17
175	పెనుమత్స్య శివరామరాజు	"	1423	2000	66
176	న్యాయతి నారాయణమూర్తి	గంజాం	1449	1550	18
177	గాడె బలరామదాసు	"	1453	7700	18
178	పి. రాధాపతియ్య	చిత్తూరు	1462	2060	22
179	యం. యం. వెంకటాచార్యులు	"	1464	2277	85 to 44
180	పేరివర్ల సుబ్బరాజు	ప.గోదావరి	1476	6000	29
181	డి. వెంకట్రాఘయ్య	"	1498	1000	11
182	హెచ్. వి. శోగయ్యశర్మ	"	1497	500	9
183	యస్. రామమూర్తి	"	1511	2150	20
184	సంకటి కొండారెడ్డి	ఆనంతపురం	1528	11040	17
185	ఘట్టు వెంకటరమణప్ప	"	1538	600	21
186	సంకటి బాలిరెడ్డి	"	1538	10320	20
187	పుట్లూరి చినబయ్యన్నరెడ్డి	"	1548	1000	18
188	పుట్లూరి బయ్యన్న	"	1549	10520	20
189	యారం నారాయణ	"	1550	11040	20
190	మలే పంపళ్ల	"	1552	2158	18
191	పబ్బరి ఓబయ్య	"	1553	2222	16
192	చల్లా కృష్ణమూర్తి	ప.గోదావరి	1593	2500	32
193	వేముగంటి పాపాయమ్మ	గోదావరి	1609	2000	32
194	సాయిం వరదదాస్	కడప	1634	2566	17
195	బ్రహ్మశ్రీ శ్యంల లక్ష్మీనరసమ్మ	గోదావరి	1653	2000	15
196	బందా వియ్యన్న	ప.గోదావరి	1664	2000	19
197	మాడభూపి చూడమ్మ	గోదావరి	1668	2000	16
198	పరుమూరు కృష్ణానందం	గుంటూరు	1674	2000	19
199	దోనేపూడి లక్ష్మయ్య	ప.గోదావరి	1675	2000	54
200	గుత్తి సుబ్బరాజు	గోదావరి	1680	2000	15
201	రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్య	కర్నూలు	1688	2000	17
202	కొమండూరి శరసింహాచార్యులు	"	1689	3100	17
203	వేమూరి లక్ష్మయ్య	"	1690	4000	18
204	బాలాంత్రపు శేషమ్మ	గోదావరి	1691	1800	10
205	దేవులపల్లి నూర్యనారాయణమూర్తి	"	1705	2000	19
206	ఘడియారం చిదంబరయ్య	కడప	1708	2000	127
207	చెన్నూరు వెంకటసుబ్బారావు	తూ.గోదావరి	1711	2000	17
208	వాడేరేవు సోమశేఖరుడు	గోదావరి	1712	2000	6
209	పూటుకూరి లక్ష్మీనరసింహ్యం	ప.గోదావరి	1718	2000	53
210	శేరూరి వైద్యనాథం	గోదావరి	1722	2000	29
211	యెర్రమిల్లి లక్ష్మీనారాయణ	"	1725	2510	14
212	చేపల గంగయ్య	"	1727	2000	15
213	కోత్త నిత్యనాథం	"	1738	2500	20
214	చలపతి సత్తిరాజు	"	1739	2000	25
215	క.శర్మ నరసింహ్యం	"	1741	2000	16
216	యాజ్ఞపేయాజుల వెంకటేశ్వర్లు	"	1742	2000	18

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధచట్టము

కలకత్తాలో బహిరంగసభ

నిన్న 25 వ తేదీని సాయంకాలము కలకత్తాలో కళా కాల చావులో శరతు చటర్జీ (వంగభాషలో చాల నవలలను వ్రాసిన (వెసిద్ధకవి) గారి అధ్యక్షతకేంద్ర బహిరంగసభ జరిగి నది. సభ్యులు (ఎం.ఎల్.సి. స్వరాజ్యపక్షము) గారు ప్రభుత్వచట్టమును నిరసించుచు నుపన్యసించిరి. "పోలీసువారు యిండ్లను గాలించినపుడు తుపాకులుగాని మందుగుండుగాని దొరకలేదు. సుభాష్ చంద్రబోసుగారిని అరెస్టుచేయుటకు కారణ మేమియును కనబడదు. ఆయన ఏ.సి.ఎస్. పరీక్షలో కృతార్థుడైనను ప్రభుత్వోద్యోగములను తిరస్కరించెను. వివాహము చేసుకొనలేదు. దేశసేవచేయుటకు ప్రజల భయపడెదమో నాకు తెలియవచ్చును. నేను చెరసాలకు వెళ్లినప్పుడున్న బలము కంటే తిరిగివచ్చినపుడు 19 పానులు మౌయ్యగా బలముకలిగిన టుల తునికవలన తెలిసినది. కలకత్తాలో దేశీయులు ఉద్యోగములు దొరకక అల్లాడుచున్నార. వారినందరిని యీ చట్టము క్రింద చెరసాలకు పంపినచాల మేలగును. వారికందరిని సామ్యముజర (అలవెస్సు) లభింపకలవని" సభ్యులుగా నుడివిరి.

"ఇట్టిచట్టమును అత్యంతనిరంకుశులనబడు జర్మనీకరప్రభుత్వములుగూడ చేసియుండిలేదు. ఇచ్చడెవ్వరికివి భద్రము లేదు. దేశబంధుదాసుగారినిగూడ రేపుఅరెస్టుచేసిన చేయగలరు. ఈచట్టము పాపిష్టి చట్టము. యువజనులందరును గ్రామనిర్యాణమునగుర్చి పనిచేయవలెను." అనియరుజుపాడుచోదరి(ఎం.ఎల్.సి.) గారునుడివిరి.

పిమ్మట బాబుశ్యామసుందర చక్రవర్తి గారు డిప్యూటీ సమ సోసరీ. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రనాటక రంగము

గ్రంథకర్త:

బ్రహ్మశ్రీ గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రిగారు

ఇందు ఆంగిక, వాచిక, ఆహార్య, సాత్వికము, లజః బదు నాలుగువిధములైన అభినయములును, వీనికి సంబంధించిన పాత్రోచితభాష, రంగమునకు దుపయోగింపదగిన పద్యగీతముల విమర్శ, సంగీతప్రయోజనము, నటులు, నాట్యములు మొదలగు రంగమునకు సంబంధించిన యన్నివిషయములును, శాస్త్ర సమ్యక్తముగను, యుక్తియుక్తముగను విపులముగ చర్చింపఁబడినవి. తెలి మనోహరము, పండితవ్యక్త లనేకులు సహజప్రాయములనొసంగి దీనిప్రాశస్త్యమును వెల్లడించిరి.

250 పుటలగ్రంథము.

మేలుప్రతి 1-4-0.

సాదాప్రతి 1-0-0.

గ్రంథముదొరుకు చిరునామాలు:—

మేనేజర్, విద్యావినియోగగ్రంథమాల-చిత్తూరు.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

ఎన్.పి.జేడ్, మద్రాసు.

ప్రెండ్స్ అండు కో., బెజవాడ.

మీకు

వెంట్రుకలు ఊడిపోవు చున్నవా?

వెంట్రుకలు వెరుగునట్టి రహస్యము
అద్భుతముగా కనిపెట్టబడినది.

కృష్ణకాంతవాసన లైలం

వెంట్రుకలసంబంధ వ్యాధుల నన్నిటిని పారద్రోలి, వెంట్రుకలను అద్భుతముగాపెంచును. దీనిని వాడుటకు ప్రారంభించినకోజునుండి వెంట్రుకలురాలంట నిలుచును. వెంట్రుకలు పుష్టికరముగాను, దళిముగాను పెరుగును. ఒకపక్షము దినము లలో దీనిగుణము మీకు తెలియునని పూచీపడెదము.

బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0.

వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము

Krishnakant Bros.,

1, (P) Lall Bazar, P. o Calcutta.

